

ความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ไพรินทร์ ทองภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

159.4

พ.ศ. 2546

15

ความเจตนาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

ไพรินทร์ ทองภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2546

Th. 2546

๒๕๔๖

ไพรินทร์ ทองภาพ. (2545), ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
อาจารย์ ดร. สมสุข ชีระพิจิตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์

การวิจัยเรื่อง ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหาร ความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ต่างๆไป จำแนกตามตัวแปร เพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 383 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 125 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9415 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคลและด้านภาวะอารมณ์ต่างๆไปนิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง
2. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านระหว่างบุคคลและด้านการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการบริหารความเครียด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และเป็นรายด้าน ในด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ต่างๆไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับตัวพบว่าไม่แตกต่างกัน

EMOTIONAL QUOTIENT OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
PHAIRIN THONGPHARP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 2003

Phairin Thongpharp. (2003). *Emotional Quotient of Srinakharinwirot Students*. Master Thesis, M. Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Somsuke Terapigitra Asst. Prof. Dr. Suchada Suthummaraksa.

This study was aimed at studying and comparing emotional quotient of Srinakharinwirot students in five aspects : interpersonal, intrapersonal, adjustment, managing emotions and general status emotions. The following independent variables were : sex, major fields of study, years of study, and grade point average.

The samples consisted of 383 Srinakharinwirot undergraduate students enrolling in the second semester of the 2002 Academic Year. The instrument used for collecting data was the five – rating scale questionnaire with 125 items, contained the reliability at the level of 0.9415. The data were statistically analyzed by arithmetic mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance, and Scheffe' method.

The results of the study revealed that :

1. Emotional quotient of Srinakharinwirot University 's students in overall of emotional quotient and each aspect ; interpersonal, adjustment and managing emotions were at moderate level, but intrapersonal and general status emotions were at high level.
2. There were no statistically significant difference in overall of emotional quotient , except the intrapersonal aspects and adjustment aspects, were statistically significant difference at the .05 level as perceived by male and female students.
3. There were no statistically significant difference in overall five aspects of emotional quotient , except the aspects of managing emotions was statistically significant difference at the .05 level as perceived by Social Science students and Science and Technology students.
4. There were no statistically significant difference in overall five aspects of emotional quotient as perceived by students who were in different years of study .
5. There were statistically significant difference at the .05 level in overall of emotional quotient and each aspect ; interpersonal, intrapersonal, managing emotions and general status emotions, except adjustment aspect which were no statistically significant difference as perceived by students with different grade point average.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

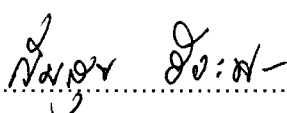
ความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

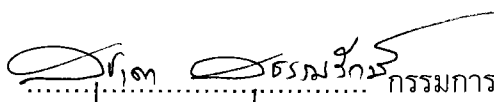
ของ
นาย ไพรินทร์ ทองภาพ

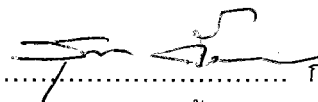
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย .
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. สมสุข ชีระพิจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา)

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดาที่ได้ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ส่งเสริมให้เห็นถึงคุณค่าของการศึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและมอบโอกาสอันดีนี้ให้แก่ผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในระดับที่สูงขึ้น และยังเป็นพลังใจอันสูงสุดสำหรับผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สมสุข วีระพิจิตร ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ กรรมการควบคุมปริญญาโท อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมวรพงษ์ อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา สำหรับการให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ และเป็นกำลังใจอันมีค่าสำหรับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าจนกระทั่งสำเร็จเป็นงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ และอาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา สำหรับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จัตรศุกกุล ที่อนุญาตให้นำมาดัดประเินความฉลาดทางอารมณ์ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณพี่น้อง และผู้ซึ่งเป็นกำลังใจ ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2545 ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้องชาวอุดมศึกษาทุกท่านที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด

คุณค่าของปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณที่เคารพ

ไพรินทร์ ทองภาพ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	สมมติฐานในการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	แนวคิดเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	8
	ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	10
	องค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	12
	ลักษณะของคนที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	20
	ประโยชน์ของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์.....	25
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	29
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
	การจัดกระทำข้อมูล	34
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
	การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5.	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	61
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	สรุปผลการวิจัย.....	62
	อภิปรายผล.....	64

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	93
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และเพศ.....	30
2 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	37
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม.....	38
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านส่วนบุคคล เป็นรายข้อ.....	39
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านระหว่างบุคคล เป็นรายข้อ.....	42
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการปรับตัว เป็นรายข้อ.....	44
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการบริหารความเครียด เป็นรายข้อ	46
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านภาวะอารมณ์โดยทั่วไป เป็นรายข้อ.....	48
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	49
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา	50
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวมจำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา.....	51
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	52
13 การเปรียบเทียบความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน และโดยรวมจำแนกตามเพศ.....	53
14 การเปรียบเทียบความเจตียวจลัดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน และโดยรวมจำแนกตามสาขาวิชา.....	54

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

15	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด จำแนกตามสาขาวิชา	55
16	การเปรียบเทียบความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	56
17	การเปรียบเทียบความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	57
18	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านส่วนบุคคล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	58
19	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านระหว่างบุคคล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	58
20	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	59
21	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	59
22	การทดสอบความแตกต่างความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกกำลังก้าวไปสู่ศตวรรษใหม่ซึ่งเป็นศตวรรษที่ท้าทาย และเต็มไปด้วยการแข่งขันและความร่วมมือ การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกยุคโลกาภิวัตน์บีบบังคับให้ประเทศไทยมีบทบาทมากขึ้นในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในเวทีเศรษฐกิจโลกซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ ทั้งในด้านการเมือง การค้า สังคม ประชากร สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการปฏิบัติการกิจของการอุดมศึกษาของชาติ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตกำลังคนอันเป็นมันสมองของชาติให้ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และทำหน้าที่เป็นกลไกในการสร้างดุลยภาพใหม่ให้แก่สังคมไทย การอุดมศึกษาของชาติซึ่งทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความแข็งแกร่งและมั่นคง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) ดังที่วิชัย ดันศิริ (2542 : 22) กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของชาติ การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปในหลายระดับ กล่าวคือ ระดับปริญญาตรี มุ่งเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้พื้นฐานทั่วไป มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อมกับเน้นความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอน วิธีการสอน การอบรม การจัดการกิจกรรม และการจัดการสิ่งแวดล้อม และไม่ว่าการจัดการศึกษาระดับใดก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบัณฑิตในทุกๆ ระดับให้ก่อปรไปด้วยความรู้และมีจิตใจงดงาม สมกับคำกล่าวที่ว่า “ความรู้คู่คุณธรรม”(ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. 2535 : 101)

แนวทางในการพัฒนามนุษย์นั้นจะต้องพัฒนาใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive) ด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective) และด้านพฤติกรรมการแสดงออก (Behavior) เพราะในชีวิตประจำวันมนุษย์ใช้ทั้ง 3 ด้าน ผสมผสานกันยากที่จะแยกออก แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะเห็นว่าการศึกษามุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาความรู้ ความคิด และด้านทักษะมากกว่าจะเป็นด้านการพัฒนา อารมณ์ ความรู้สึก (นันทนา วงษ์อินทร์. 2543 : 133) อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จในชีวิตได้จะต้องเป็นคนเก่งคือมีทั้งสติปัญญา และมีทั้งเขาวนอารมณ์ร่วมกัน บุคคลที่มีสติปัญญาดีบางคนอาจล้มเหลวในการทำงาน เนื่องจากปัญหาทางด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษยสัมพันธ์ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และอุสา สุทธิสาคร. 2542 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับ เทอดศักดิ์ เดชคง (2542 : 8 -19) ที่กล่าวว่า การที่คนจะประสบความสำเร็จได้นั้น การรับรู้อารมณ์ของตนเองและการแสดงออกทางด้านอารมณ์อย่างเหมาะสมมีส่วนช่วยมากกว่า

การมีสติปัญญาสูง นั่นคือ บุคคลต้องมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จึงจะทำให้สามารถแก้ปัญหาเอาชนะอุปสรรคและเอาชนะผู้อื่นได้ ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2543 : 155) ได้ให้ความหมายของอารมณ์ว่า เป็นกระบวนการทางจิต (Mental Process) ประเภทหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นทั้งภายในและภายนอก อารมณ์เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพร่างกายและกระบวนการคิดที่ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด อารมณ์มีทั้งทางบวกและทางลบ จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า อารมณ์ที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี และมักจะกล่าวถึงแต่ในทางด้านลบนั้น แท้จริงแล้วอารมณ์มีทั้งทางบวกเช่น อารมณ์ดีใจ เป็นสุข มุ่งมั่น และอารมณ์ทางลบ เช่น โกรธ แค้น ท้อแท้ ท้อใจ ดังนั้นถ้ารู้จักใช้อารมณ์ให้ถูกต้อง มีความฉลาดในการใช้อารมณ์ สามารถจัดการอารมณ์ได้อย่างมีเหตุผล อารมณ์ก็จะมีคุณอนันต์ต่อบุคคลผู้นั้น การรู้จักตระหนักอารมณ์ของตนเอง นักวิทยาศาสตร์เรียกว่า "Metamood" การใช้อารมณ์มักเกิดก่อนเหตุผลเสมอ เห็นได้จาก บ่อยครั้งที่การใช้อารมณ์ซึ่งมาจากจิตใต้สำนึกจะเข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจ (เทอดศักดิ์ เดชคง. 2539 : 58)

เนื่องจากอารมณ์เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีผลจากการตอบสนองต่อตัวกระตุ้นทั้งภายในตนเองและภายนอก อารมณ์จึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ หากอารมณ์ไม่ดีจะนำไปสู่ความเครียดและความเครียดจะนำไปสู่โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ฉะนั้นหากมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์แล้ว ก็จะเป็นรากฐานไปสู่สุขภาพกายและใจที่ดี นอกจากนั้นหลักการตามธรรมชาติ มนุษย์ต้องการความเข้าใจและต้องการปฏิสัมพันธ์กับคนที่มีอารมณ์ดี อารมณ์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอารมณ์ด้านดีจะนำมาซึ่งความสำเร็จทั้งปวง (อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์. 2543 : 80)

เมเยอร์ และซาโลเวย์ (Mayer and Salovey) ได้กล่าวถึงคำว่า "Emotional Intelligence หรือ Emotional Quotient" หรือความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยให้คำนิยามว่า คือความสามารถของบุคคลในการที่จะรู้เท่าทันความคิด ความรู้สึก และภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ นอกเหนือจากติดตามควบคุมได้แล้ว บุคคลจะต้องสามารถแยกแยะ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อชี้นำความคิดและการกระทำของตนเอง (วีระวัฒน์ ปันนิตมัย. 2542 : 32) นอกจากนั้นโกลแมน (Goleman) นักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (ชนันภรณ์ ลักษณะพิเชษฐ์. 2545 : 11 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998 : 93 -102) ได้จำแนกความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็น 5 มิติใหญ่ดังต่อไปนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) คือ การที่บุคคลรู้ว่าตนกำลังรู้สึกอย่างไร ในขณะนั้น สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้อย่างถูกต้องและเปิดเผย รู้ว่าการเกิดอารมณ์ของตนเองมีสาเหตุมาจากสิ่งใด และจะมีผลต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อการปฏิบัติงานอย่างไร รู้สาเหตุของความวิตกกังวล ความคับข้องใจ มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง สามารถตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ

2. การจัดการอารมณ์ของตน (Managing Emotion) หรือ (Self-Regulation) คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล

ยอมรับและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ใช้คำพูดอย่างระมัดระวังและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ยอมรับความล้มเหลวและหาทางออกได้อย่างสมเหตุสมผล

3. การจูงใจตนเอง (Motivating Oneself) คือ การใช้พลังความรู้สึกภายในเป็นสิ่งกระตุ้นเตือนให้ตนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่คำนึงถึงสิ่งจูงใจภายนอก เช่น เงิน หรือสิ่งตอบแทนอื่นๆ มีความพอใจที่จะปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม สามารถสร้างทางเลือกใหม่ในการทำงานที่จะสามารถนำไปสู่เป้าหมายที่ดี มองโลกในแง่ดี ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคและความล้มเหลว

4. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) คือ การรับรู้ถึงความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่น สามารถรับรู้ สนใจและเข้าใจในแง่คิด ทัศนคติของผู้ที่อยู่รอบข้าง ตัดสินใจทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ไม่ใช้ความคิดของตนเองเป็นหลัก

5. การดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social Skills) คือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สามารถเป็นมิตรกับบุคคลได้ทุกประเภท มีความสามารถในการพูดโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามกับสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานและความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถทำให้ผู้ที่อยู่รอบข้างมีความสุข

ตามสภาพการณ์ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงซึ่งพัฒนาและยกฐานะมาจากวิทยาลัยการศึกษา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 การเปลี่ยนแปลงในครั้งนั้น ส่งผลต่อโครงสร้างการบริหาร การขยายงาน ทั้งทางด้านวิชาการ การผลิตบัณฑิต และการขยายการศึกษาในระดับต่างๆ ตามสภาพการณ์ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ดำเนินงานตามพันธกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเป็นเวลากว่าสองทศวรรษ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยยังมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคต ทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ มีความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้สิ่งใหม่ และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเป็นบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสูงต่อสังคมและชุมชน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542: คำนำ)

จากการสัมภาษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่านิสิตยังมีปัญหาในการที่จะจัดการบริหารความเครียดของตนเองในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการควบคุมอารมณ์ตนเองซึ่งบางครั้งอาจจะยังไม่สามารถที่จะจัดการกับสภาวะอารมณ์ได้ เมื่อพบกับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านการปรับตัว นิสิตกล่าวว่าบางครั้งมีปัญหาในการปรับตัวเพื่อให้ตนเองเข้าไปเป็นส่วนร่วมและสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อนกลุ่มต่างๆ (ชลลดา จ้อยโสภณ. 2545 : สัมภาษณ์) นอกจากนั้นธนวรรณ ท้าวพริก (2545 : สัมภาษณ์) ได้ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้าง

ข้างยากกว่าด้านอื่นๆของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เนื่องจากคนแต่ละคนมีความสามารถในการที่จะควบคุมอารมณ์และความสนใจของอารมณ์ได้ไม่เท่ากัน ส่วนในด้านการปรับตัวนั้นอาจจะมีบ้างเมื่อต้องเข้าร่วมกิจกรรมหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนต่างกลุ่ม ต่างคณะ ส่วนในด้านส่วนบุคคลนั้นบางครั้งการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ นิสิตยังไม่สามารถจัดการการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองได้ นอกจากนั้นลักษณะนี้ นันท์กอน (2545 : สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ความเห็นว่า นิสิตส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในเรื่องของการควบคุมอารมณ์ตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการบริหารความเครียดของตนเอง เมื่อต้องตกอยู่ในสภาวะความกดดันทางอารมณ์ต่างๆ และการจัดการกับอารมณ์ต่างๆ นั้นนิสิตยังไม่สามารถที่จะจัดการหรือควบคุมสภาวะทางอารมณ์ตรงนั้นได้ ส่วนในด้านความสามารถในการปรับตัวพบว่า อาจจะยังเป็นปัญหาในช่วงแรกๆที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์กับนิสิตในการที่จะนำผลการศึกษาไปปรับปรุงตนเอง ให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน ในหน้าที่การงาน และการดำรงชีวิต และเป็นประโยชน์สำหรับบิดามารดาในการส่งเสริมและปลูกฝังพฤติกรรมที่จะนำบุตรไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งเป็นประโยชน์ในด้านความรู้และการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและขยายความรู้เกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ออกไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามตัวแปร เพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ บุคลากรที่ทำหน้าที่ แนะนำ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงระดับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หากพบว่าองค์ประกอบใดของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มีระดับศักยภาพทางอารมณ์ไม่สูงนัก บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะได้ศึกษาวิธีการที่จะพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตในด้านนั้นๆให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น และเพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน หรือในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ นอกจากจะเกิดประโยชน์กับนิสิตนักศึกษาแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์แก่บุคคลใน สาขาอาชีพอื่นๆในการนำผลการศึกษาไปปรับปรุงตนเอง ให้รู้จักความเฉลียวฉลาดทาง

อารมณ์ ซึ่งข้อมูลนี้อาจใช้เป็นแนวทางหรือใช้ประกอบการพิจารณาในการดำเนินการพัฒนาความเจลิยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 8,975 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - 2.1.1 เพศ แบ่งเป็น
 - 2.1.1.1 เพศชาย
 - 2.1.1.2 เพศหญิง
 - 2.1.2 สาขาวิชา แบ่งเป็น
 - 2.1.2.1 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
 - 2.1.2.2 สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์
คณะศิลปกรรมศาสตร์
 - 2.1.2.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะพลศึกษา
คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์
คณะสหเวชศาสตร์
 - 2.1.2.4 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์
 - 2.1.3 ชั้นปี แบ่งเป็น
 - 2.1.3.1 ชั้นปีที่ 1
 - 2.1.3.2 ชั้นปีที่ 2
 - 2.1.3.3 ชั้นปีที่ 3
 - 2.1.3.4 ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
 - 2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น
 - 2.1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 - 2.1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - 2.1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเจลิยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒในด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหาร
ความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและรับรู้อารมณ์ของตนเองและพร้อมที่จะจัดการกับอารมณ์เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม ความสามารถในการกระตุ้นตนเอง สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ความสามารถที่จะรู้ถึงอารมณ์และความต้องการของบุคคลอื่น และความสามารถในการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แบ่งออกได้เป็น 5 ด้านดังนี้

1.1 ด้านส่วนบุคคล หมายถึง การรู้อารมณ์ของตนเองและสามารถแยกแยะ ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ตนเอง นำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมประกอบด้วย ความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รู้จักและเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและความเชื่อของตนเอง ความสามารถเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง สามารถตระหนักรู้คุณค่าและยอมรับในศักดิ์ศรีของตนเอง ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง มีความรู้สึกอิสระ มีอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระทางความคิดในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และไม่มี ความยุ่งยากใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง

1.2 ด้านระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และตอบสนองต่ออารมณ์และความต้องการของผู้อื่นอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถรับรู้ เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ความสามารถด้านความรับผิดชอบทางสังคม สามารถให้การยอมรับและนับถือผู้อื่น ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

1.3 ด้านการปรับตัว หมายถึง มีความสามารถในการแก้ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า มีความยืดหยุ่นในความคิดและความรู้สึกของตน มีความได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ประกอบด้วย ความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีสติก่อนที่จะลงมือแก้ปัญหา ความสามารถที่จะตรวจสอบตามความเป็นจริง สามารถตรวจสอบความคิด ความรู้สึกตลอดทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับ ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

1.4 ด้านการจัดการ บริหารความเครียด หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ควบคุมอารมณ์และการแสดงออกอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ความสามารถที่จะยับยั้งในการจัดการความเครียด สามารถเผชิญปัญหา ยับยั้งที่จะต่อสู้ในการจัดการปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดอย่างมีสติ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกที่บังเกิดขึ้นภายในจิตใจ หรือเกิดขึ้นจากสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ตลอดทั้งความต้องการของตนเอง

1.5 ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป หมายถึง การมองโลกในแง่ดี การแสดงออกและมีความรู้สึกที่เป็นสุข ประกอบด้วย การมีความสุข ความพึงพอใจในชีวิต การมองโลกในแง่ดี

มีความมั่นใจในสิ่งที่ทำ มีความรู้สึกที่ดีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความพยายามมุ่งมั่นต่อสู้เพื่อความสำเร็จในชีวิต มีเหตุผล มีสติ

2. นิสิต ในการวิจัยนี้ หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2545

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนิสิต ที่วัดได้จาก คะแนนเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา แบ่งเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.99 ลงไป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 2.99 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

สมมติฐานในการวิจัย

✓ 1. นิสิตชายและนิสิตหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเฉลี่ยวนลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีความเฉลี่ยวนลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความเฉลี่ยวนลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเฉลี่ยวนลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยจัดลำดับความสำคัญดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะของคนที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และประโยชน์ของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

แนวคิดเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

ในอดีตนักการศึกษาและนักจิตวิทยามุ่งศึกษาและสนใจในด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญา (Cognitive) เช่น ความจำและการแก้ปัญหา แต่มีนักจิตวิทยาหลายท่านที่เริ่มเห็นความสำคัญของความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวกับเชาว์ปัญญา (Non-Cognitive Aspects) ดังนี้คือ

ทอนไดค์ (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542 : 48 ; อ้างอิงจาก Thorndike : 1920) ได้เขียนบทความลงในนิตยสารชื่อ Harper's โดยตั้งศัพท์ชื่อ "Social Intelligence" ว่าหมายถึงความสามารถเข้าใจผู้อื่น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันได้อย่างเหมาะสม แต่มีหลายคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นการเสนอให้มีกลวิธีในการ "จัดกระทำ" ผู้อื่น ศัพท์นี้จึงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับการศึกษาด้านองค์ประกอบและการทำงานของสมอง ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากนับตั้งแต่ทศวรรษ 1920 – 1970 โดยเฉพาะแบบทดสอบเชาว์ปัญญาและการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสมอง

เวคสเลอร์ (Wechsler. 1939) มีความสนใจและให้ความสำคัญกับความสามารถที่เรียกว่า Non Cognitive Intelligence ดังเห็นได้จากการที่ เวคสเลอร์ได้ให้ความหมายของเชาว์ปัญญาเพื่อสร้างแบบทดสอบขึ้น ในปีค.ศ. 1939 และ ค.ศ. 1985 ว่า "เชาว์ปัญญานั้นเป็นความสามารถในหลายๆด้านรวมกันของบุคคล ในการกระทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย คิดอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม" นอกจากนี้เวคสเลอร์ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเชาว์ปัญญานั้น มีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านอารมณ์ ด้านบุคคล และด้านสังคม และแบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่ไม่รวมเอาองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้เข้าไปด้วย ถือว่าเป็นแบบทดสอบที่ไม่สมบูรณ์

แมคเคลแลน (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542 : 48 ; อ้างอิงจาก David McClelland : 1973) ได้เขียนบทความแสดงความคิดเห็นในหลายเรื่อง อาทิ

1. เกรดเฉลี่ย แม้บ่งบอกถึงความสำเร็จในการเรียน แต่ไม่ประกันถึงความสำเร็จในอาชีพ

2. แบบวัดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และแบบวัดความถนัด ไม่ได้เป็นตัวทำนายความสำเร็จในอาชีพหรือในชีวิต

3. แบบทดสอบและผลการเรียน สามารถใช้ทำนายการปฏิบัติงานได้ เนื่องจากเพราะมีตัวแปรด้านสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง

4. แบบทดสอบและผลการเรียน ไม่ยุติธรรมแก่ชนกลุ่มน้อย

5. ควรที่จะหันมาวัดสมรรถนะ ซึ่ง แมคเคลแลน เชื่อว่าสามารถทำนายพฤติกรรมสำคัญๆ ได้แม่นยำกว่าโดยให้สัมพันธ์วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานมาประเมินความเหมาะสมแนวคิดของ แมคเคลแลน เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อแนวทางการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยารุ่นต่อมา ในการนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะมาศึกษา

เมเยอร์และซาโลเวย์ (Mayer & Salovey, 1980) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอารมณ์ที่มีผลต่อสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการบุคลิกภาพ เป็นผู้เสนอกรอบแนวคิด และได้บัญญัติศัพท์ คำว่า EQ (Emotional Quotient) เป็นคนแรกที่ทำให้ความหมายว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึก และภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า ความสำเร็จของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถทางอารมณ์ของตัวบุคคลนั้นด้วย

โกลแมน (Goleman, 1995) นักจิตวิทยา และนักข่าววิทยาศาสตร์ของหนังสือ นิวส์วีค โกลแมน เป็นผู้ที่ทำให้ EQ เป็นที่สนใจอย่างแพร่หลายโดยได้ตีพิมพ์บทความเรื่อง The EQ Factor ที่เน้นว่าความสำเร็จของบุคคลเกิดจากความสามารถทางสติปัญญาเพียง 20 เปอร์เซ็นต์ อีก 80 เปอร์เซ็นต์ เป็นผลมาจากความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และยังได้บัญญัติศัพท์คำว่า Emotionally ขึ้นรวมทั้งเขียนหนังสือชื่อ Emotional Intelligence : Why It Matter More Than IQ ซึ่งกล่าวถึงความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ตามแนวความคิดของซาโลเวย์ และเมเยอร์ โดยแบ่งองค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็น 5 องค์ประกอบคือ การตระหนักรู้ถึงอารมณ์ของตนเอง การจัดการอารมณ์อย่างเหมาะสม การตั้งเป้าหมายและโครงสร้างแรงจูงใจภายในตนเอง การตระหนักรู้ถึงอารมณ์ต่างๆของผู้อื่น และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

คำว่า EQ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Emotional Quotient หากจะแปลให้สอดคล้องกับ IQ ที่แปลว่าเกณฑ์ภาคเชาว์ (Intelligence Quotient) ก็อาจจะแปลว่าเกณฑ์ภาคอารมณ์ ซึ่งหมายถึงตัวดัชนีบ่งชี้ถึงความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ของบุคคล

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 91-92) กล่าวถึงคำ EQ ว่า ในภาษาไทยนั้นยังไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอน ต่างคนต่างแปล จึงมีคำแปลมากมาย เช่น สติอารมณ์ เชาว์อารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ อัจฉริยะภาพทางอารมณ์ ปัญญาอารมณ์ ฯลฯ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “ ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ” ซึ่งเป็นคำที่ตกลงกันของคณะอาจารย์ที่ทำงานด้านนี้ใน

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เนื่องจากว่าน่าจะเป็นคำที่ น่าจะให้ความหมายที่ดี กล่าวคือมีทั้งความฉลาดและความเฉลียว

ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

คำว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence หรือ Emotional Quotient) ได้มีนักจิตวิทยาและ นักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ความหมายไว้ดังนี้

บาร์ออน (สาลิกา เมธนาวิน. 2545 : 12 อ้างอิงจาก Goleman. 1998 : 370-371 ; citing Bar-on 1992) กล่าวว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence หรือ Emotional Quotient) เป็นองค์ประกอบของความสามารถของบุคคลในด้านอารมณ์และสังคม ที่จะปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและความกดดันของสิ่งแวดล้อมนั้น

คูเปอร์ และซาวาฟ (Cooper & Sawaf, 1990) ได้ให้ความหมายว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะรับรู้ เข้าใจ และรู้จักประยุกต์ใช้พลังทางอารมณ์ของตนให้เป็นรากฐานในการสร้างสัมพันธภาพและโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น

ซาโลเวย์ และเมเยอร์ (Salovey & Mayer. 1990 ; citing Gibbs. 1995 : 28) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่จะตระหนักรู้ในความรู้สึกนึกคิด และภาวะอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเอง และผู้อื่นได้ และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถขึ้นาคำคิดและการกระทำของตนเอง ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานและการดำเนินชีวิต โดยมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ

โกลแมน (Goleman. 1998 : 317) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกถึงผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

วิลสัลักษณ์ ชวัลลสี (2543 : 157) ให้ความหมายความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะเข้าใจ จัดการ และใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของตน สามารถเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น และมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลได้

พระราชวรมนี (ประยูร ธมมจิตโต) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง การใช้ปัญญากำกับการแสดงอารมณ์ที่ออกมาให้มีเหตุผล เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาในแต่ละสถานการณ์ โดยถือว่าอารมณ์หรือความรู้สึกนั้นเป็นพลังให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งถ้าขาดพลัง ขาดปัญญากำกับ ก็จะเป็นพลังดาบอด ปัญญาจึงเป็นตัวที่จะมากำกับชีวิตของเราให้การแสดงออกไปในทางที่ถูกต้อง (พระราชวรมนี. 2543 : 21)

ไวส์ซิงเจอร์ (ญาดา หลาวเพชร. 2544 : 25 ; อ้างอิงจาก Weisinger. 1998) ให้ความหมายว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์คือ การใช้อารมณ์อย่างฉลาดโดยมีความตั้งใจ

ทำให้อารมณ์ของตนเอง ทำประโยชน์ให้กับตนเองโดยใช้อารมณ์เป็นสิ่งช่วยนำพฤติกรรมและความคิดของตนเองในการส่งเสริมผลงานของตนเอง

วีระวัฒน์ บัณฑิตามัย (2542 : 34 -35) ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นการเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตนให้ตระหนัก มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้านอารมณ์ของตน เป็นการเรียนรู้พฤติกรรมภายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยใจคอของตน ไปในทางที่สร้างประโยชน์แก่ทุกฝ่าย สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง ในทางที่สร้างสรรค์ การนำเอาอารมณ์ของตนเองออกมาติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relations) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) รักษาความได้ดุลของเหตุผลกับอารมณ์ บริหารจัดการความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ลักขณา แพทยานันท์ (2542 : 21) ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการใช้สติรับรู้อารมณ์ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถเข้าใจและรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น รู้จักใช้ปัญญาในการแสดงอารมณ์ และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเมตตา กรุณา นำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ทำให้บุคคลมีความสุขประสบความสำเร็จในชีวิต นั่นก็คือ การเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สมบูรณ์

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 94) ให้ความหมายของคำว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่าหมายถึง ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายในตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆโดยไม่เกิดความไม่คับข้องใจ รู้จักจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชักนำความคิดและการกระทำของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในอาชีพ (Career Success) ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต (Life Success)

นิตยา คชภักดี (2542 : 109) ได้ให้ความหมายของคำว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า คือการรู้จักแยกแยะและควบคุมความรู้สึก ควบคุมการแสดงออกของอารมณ์ และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ รู้และเข้าใจตนเอง สามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนั้นยังเข้าใจถึงอารมณ์และความรู้สึกของคนอื่น รู้จักกาลเทศะ

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543 : 154) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถทางอารมณ์ของบุคคล มีความมุ่งมั่น อดทน รอคอย เพื่อไปสู่เป้าหมาย มีสติรู้ในตนเอง มีความเข้าใจจิตใจผู้อื่น และสามารถที่จะกำจัดความขัดแย้งในอารมณ์ของตนเองได้

กรมสุขภาพจิต (2543ก : 55) ได้ให้นิยามความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตกับบุคคลอื่น อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

สาธิตา เมชนาวิน (2545 :13) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไว้ ดังนี้คือ ความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตน ให้ตระหนักรู้ มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้านอารมณ์ของตน และสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมถูกกาลเทศะ เป็นการเรียนรู้ พุทศุญภายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยของตน ไปในทางที่สร้างประโยชน์ สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางสร้างสรรค์ และเป็นความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้จักอารมณ์ของผู้อื่น การติดต่อสัมพันธ์กับ ผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการสื่อสาร อำนาจในการโน้มน้าวผู้อื่น ทักษะในการบริหารจัดการความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของงาน

องค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

สโลเวย์ และเมเยอร์ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543 : 100-101; อ้างอิงจาก Goleman. 1995 : 4 ; Citing Salovey & Mayer. 1990) ได้เสนอองค์ประกอบของ EQ เป็น 5 องค์ประกอบ คือ

1. Knowing one's Emotion หรือ Self-Awareness หมายถึงการตระหนักรู้ตนเอง เป็นการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตนตามความเป็นจริง และสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้

2. Managing Emotion คือความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด มีเทคนิคในการคลายเครียด สลด ความวิตกกังวลรุนแรงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ฉุนเฉียวง่าย กล่าวคือสามารถทำให้อารมณ์ชุ่มฉ่ำหายไปได้โดยเร็ว

3. Recognizing Emotion in Other เป็นการรับรู้อารมณ์และความต้องการของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

4. Motivating Oneself เป็นความสามารถในการจูงใจตนเอง สามารถควบคุมความต้องการและแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ดีกว่า มองโลกในแง่ดี สามารถจูงใจและให้กำลังใจตนเองได้

5. Handling Relationship เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง

โกลแมน (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543 : 101-105 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998) ได้จำแนก EQ ออกเป็น 2 สมรรถนะใหญ่ๆคือ

1. สมรรถนะทางด้านสังคม เป็นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย

1.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) หมายถึงการตระหนักรู้ถึงความต้องการ ความรู้สึก และความห่วงใยของผู้อื่นดังนี้

ก. การเข้าใจผู้อื่น ตระหนักถึงความรู้สึกนึกคิดและมุมมองของผู้อื่น สนใจผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งตระหนักถึงความวิตกกังวลของบุคคลอื่นด้วย

ข. มีจิตใจใฝ่บริการ (Service Minded) รับรู้ คาดคะเนและตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น หรือผู้ที่มาติดต่อสัมพันธ์กับเราได้ดี

ค. ส่งเสริมผู้อื่น ทราบความต้องการและช่วยพัฒนาให้เขามีความรู้ความสามารถให้ถูกทาง

ง. ให้โอกาสบุคคลอื่น สามารถมองเห็นความเป็นไปได้จากการมองเห็นความแตกต่างของคน และไม่ถือเขาถือเรา

จ. ตระหนักถึงทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม และสามารถคาดคะเนสถานการณ์ในด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มได้

1.2 ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นความคล่องในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีโดยสามารถแสวงหาความความร่วมมือจากผู้อื่นได้ ประกอบด้วย

ก. ความสามารถในการโน้มน้าวใจ สามารถแสดงวิธีการโน้มน้าวความคิดเห็นของบุคคลอื่นได้อย่างนุ่มนวล แนบเนียน และได้ผล

ข. มีการสื่อสารที่ดี (Communication Skills) ชัดเจน นุ่มนวล ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

ค. มีความเป็นผู้นำ สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือผลักดันกลุ่มได้อย่างดี ถูกทิศทาง

ง. สามารถกระตุ้น เร้า ริเริ่ม ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี (Managing Change) ซึ่งทางการบริหารเรียกว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลง

จ. สามารถบริหารความขัดแย้งได้ดี (Conflict Management) เจรจาต่อรอง แก้ไข หาทางยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

ฉ. สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย

ช. ทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย

ซ. สร้างสมรรถนะของทีมงาน ให้เกิดพลังร่วมมือ

2. สมรรถนะส่วนบุคคล เป็นความสามารถในการบริหารจัดการกับตนเองได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย

2.1 การตระหนักรู้ตนเอง (Self-Awareness) เป็นการตระหนักรู้ความรู้สึกและความโน้มเอียงของตนเอง หรือที่เรียกว่าเป็นผู้ที่มีสติ สามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเอง รู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว และความพร้อมของตนเอง ประกอบด้วย

ก. เป็นผู้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และคาดคะเนผลที่จะเกิดตามมาได้

ข. สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง

ค. มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและความมีคุณค่าของตนเอง

ง. สามารถจัดการกับความรู้สึกภายในตนได้ โดยให้อยู่ในสภาวะที่พอเหมาะพอดี

2.2 ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-Regulation) การควบคุมหรือการกำหนดตัวเองนับเป็นปัจจัยที่สำคัญของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ไม่ทำอะไรโดยใช้อารมณ์พาไป ประกอบด้วย

ก. การควบคุมตนเอง สามารถจัดการกับภาวะอารมณ์หรือความฉุนเฉียวต่างๆได้

ข. เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์เป็นที่ไว้วางใจ เป็นผู้ที่เน้นที่จะทำอะไร โดยรักษาคุณงามความดีเป็นหลัก

ค. เป็นผู้ใช้สติปัญญา แสดงความรับผิดชอบ

ง. มีความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่นในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

จ. ชอบสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เปิดใจกว้างกับความคิดแนวทางและข้อมูลใหม่ๆได้อย่างมีความสุข

2.3 สามารถสร้างแรงจูงใจ และแรงจูงใจตนเอง (Motivation Oneself) เพื่อเป็นแนวโน้มทางอารมณ์ที่เกื้อหนุนต่อการมุ่งสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย

ก. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) โดยพยายามทำภารกิจต่างๆ มีการปรับปรุงให้สู่มาตรฐานอันดีเลิศ (Standard of Excellence)

ข. มีความจงรักภักดี (Royalty) ยึดมั่นกับเป้าหมายของกลุ่ม และเป้าหมายขององค์กร

ค. คิดริเริ่ม และพร้อมที่จะปฏิบัติตามที่โอกาสจะอำนวย

ง. มองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ จนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

คูเปอร์ และซาวาฟ (ทศพร ประเสริฐสุข, 2543 : 105 –107 ; อ้างอิงจาก Cooper & Sawaf, 1997) ได้เสนอโครงสร้าง EQ ไว้เพื่อสะดวกแก่การวัดที่เรียกว่า EQ Map ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้รอบในอารมณ์ (Emotional Literacy) ซึ่งจะเป็นตัวทำให้เกิดการรับรู้ การควบคุมตัวเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วย

เป็น

สร้างสรรค์

1.1 ความซื่อสัตย์ในอารมณ์ (Emotional Honesty) คือรับรู้อารมณ์ตรงตามที่เป็น

1.2 การสร้างพลังอารมณ์ (Emotional Energy) รวบรวมอารมณ์ให้เกิดพลัง

1.3 ตระหนักรู้ในอารมณ์ (Awareness)

1.4 รับผลย้อนกลับของอารมณ์ (Feedback)

1.5 หยั่งรู้ด้วยตนเอง (Intuition)

1.6 รับผิดชอบ (Responsibility)

1.7 สร้างสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connection)

2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) ประกอบด้วย

2.1 สร้างความเชื่อถือได้ให้เกิดแก่น (Authenticity)

2.2 มีความเชื่อ ศรัทธา และมีความยืดหยุ่น

2.3 สร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ไม่พอใจที่จะอยู่กับที่

2.4 ความสามารถที่กลับสู่สภาพปกติ และเดินหน้า

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) เป็นการสำรวจแนวทางที่จะปรับชีวิตและหน้าที่การงานให้เข้ากับศักยภาพและเป้าหมายของตัวเองประกอบด้วย

3.1 ความผูกพันในงาน รู้รับผิดชอบและมีสติ

3.2 มีเป้าหมายและศักยภาพที่โดดเด่น

3.3 มีความซื่อตรง (Integrity) ทำงานอย่างซื่อสัตย์และยึดหลักจริยธรรม รักษามาตรฐานส่วนบุคคล ทำตามคำพูด รักษาคำพูด ยอมรับข้อผิดพลาดที่ตนกระทำอย่างเปิดเผย

3.4 สามารถโน้มน้าวใจบุคคลอื่นโดยปราศจากอำนาจ

4. ความกลมกลืนและความไปกันได้ทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) โดยใช้สัญชาตญาณด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสมรรถภาพที่จะเผชิญปัญหาและความกดดันประกอบด้วย

4.1 การแสดงออกด้านการหยั่งรู้

4.2 สามารถคิดใคร่ครวญ

4.3 การเล็งเห็นโอกาส

4.4 การสร้างอนาคต

บาร์ออน (สาลิกา เมธนาวัน. 2545 : 20-21 ; อ้างอิงจาก Bar-on. 2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของ EQ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน 15 คุณลักษณะที่สำคัญๆดังนี้

1. ความสามารถภายในตน (Intrapersonal) ซึ่งเป็นความสามารถที่มีองค์ประกอบย่อยดังนี้

1.1 การตระหนักรู้ในตน (Self-Regard)

1.2 การตระหนักรู้ในอารมณ์ของตน (Emotional Self Awareness)

- 1.3 ความมั่นใจหนักแน่น (Assertiveness)
- 1.4 การเป็นอิสระ (Independence)
- 1.5 การประจักษ์แจ้งแห่งตน (Self-Actualization)
2. ทักษะของความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal) ได้แก่
 - 2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)
 - 2.2 ความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility)
 - 2.3 การมีมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Relationship)
3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ประกอบด้วย
 - 3.1 ดีความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี (Reality Testing)
 - 3.2 มีความยืดหยุ่น (Flexibility)
 - 3.3 แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี (Problem Solving)
4. ความสามารถในการบริหารความเครียด (Stress Management) ประกอบด้วย
 - 4.1 ทนต่อความเครียดได้ดี (Stress Tolerance)
 - 4.2 ควบคุมอารมณ์ของตนได้ดี (Impulse Control)
5. ภาวะอารมณ์ทั่วไป ได้แก่ (General Mood)
 - 5.1 การมองโลกในแง่ดี (Optimism)
 - 5.2 ความสนุกสนาน เบิกบานใจ (Happiness)

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1993 : 13-25) ได้จำแนกความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interperson Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์และตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการรู้จักตนเอง (Intraperson Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถที่จะแยกแยะอารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

เวกเนอร์ และ สเติร์นเบิร์ก (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2542 : 59 –60 ; อ้างอิงจาก Wagner & Sternberg, 1985 : 439) เสนอว่าพฤติกรรมที่ชาญฉลาดด้าน Practical Intelligence ที่เอื้อต่อความสำเร็จในวิชาชีพในการบริหารและในชีวิต สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. การครองตน (Managing Self) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการตนเองในแต่ละวันให้บรรลุเป้าหมาย ได้ผลผลิตสูงสุด อาทิ การจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำ การกระตุ้นชี้นำตนให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง กล้าเสี่ยง ไม่ย่อท้อ รู้ขีดความสามารถและศักยภาพของตนดี
2. การครองคน (Managing Others) ทักษะ ความรู้ การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ มอบหมายงานให้ทำตรงกับทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติแต่ละคน ให้รางวัลตามผลงานที่ปฏิบัติ

3. การครองงาน (Managing Career) จะสร้างผลกระทบที่ดีแก่สังคม องค์การ ประเทศชาติได้อย่างไร จะสร้างชื่อเสียงเกียรติภูมิของตนอย่างไร จัดความสำคัญ ความจำเป็น ของตน ให้สอดคล้องกับสิ่งที่องค์การให้ความสำคัญ โน้มน้าวผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญ เห็น ตีงามด้วย

ไวส์ซิงเจอร์ (ชันทนภรณ์ ลักษณะพิเศษฐ. 2545 : 12-13 ; อ้างอิงจาก Weisinger. 1998 : 19-22) ได้กำหนดความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนที่เกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เฉพาะบุคคล เป็นส่วนที่เพิ่มความ ฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ตนเอง (Intrapersonal Emotional Intelligence) ซึ่งได้แก่ การพัฒนาให้ มีความตระหนักรู้จักตน การบริหารอารมณ์ของตน และการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตน

2. การใช้ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้อื่น (Interpersonal Emotional Intelligence) ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์และการช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยตัวเองได้

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 108-109) ได้สรุปองค์ประกอบของความเฉลียวฉลาด ทางอารมณ์ตามแนวคิดของ สโลเวย์และเมเยอร์ และของโกลแมน ได้ 5 องค์ประกอบใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self – Awareness หรือ Knowing One's Emotion) เป็น ความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเองได้ตามความเป็นจริง สามารถประเมินตนเองได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา มีความเชื่อมั่น รู้จักจุดเด่น จุดด้อยของตน เป็นคนซื่อตรง พูดแล้วรักษาคำพูด มีจรรยาบรรณ มีสติ เข้าใจตนเอง

2. การบริหารจัดการกับอารมณ์ของตน (Managing Emotion) หรือบางที่เรียกว่า การกำหนดตัวเอง (Self-Regulation) เป็นความสามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้ อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-Control) เป็นคนที่น่าไว้วางใจได้ (Trust Worthiness) มีความรับผิดชอบ (Conscientiousness) มีความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) และมีความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (Innovation)

3. การจูงใจตนเอง (Motivation Oneself) เป็นความสามารถที่จะจูงใจตนเองที่เรียกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) มองโลกในแง่ดี สามารถนำอารมณ์และความรู้สึกของตนเองมาสร้างพลังในการกระทำสิ่งต่างๆ และเป็นพลังในการให้กำลังใจตนเองในการคิดและกระทำอย่างสร้างสรรค์

4. การรู้จักสังเกตความรู้สึกของผู้อื่น (Recognizing Emotions in Others) หรือที่ โกลแมน (Goleman) เรียกว่า Empathy หมายถึง ความสามารถที่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีจิตใจให้บริการ (Service Orientation) สามารถแสดง ออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

5. การดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationships) ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นทักษะทางสังคม (Social Skills) เป็นความสามารถที่จะรู้เท่าทันอารมณ์ของผู้อื่น เป็นทักษะทางสังคมที่จะมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อันจะส่งผลให้เกิดความเป็นผู้นำ ความสามารถลักษณะนี้จะประกอบไปด้วยการสื่อสารความสื่อความที่ดี (Communication) การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management) เป็นต้น

โดนัลด์สัน (คมเพชร จัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2544 : 12 อ้างอิงจาก Donaldson. 1997 : 2) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีความสำคัญมากกว่าเชาวน์ปัญญา บุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ จะรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถที่จะเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ส่วนโครงสร้างที่สำคัญของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์นั้น โดนัลด์สัน เสนอว่า ควรจะประกอบด้วย

1. การรับรู้ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotional Self - Awareness)
2. มีแรงจูงใจตนเอง (Self - Motivation)
3. สามารถอดทนอดกลั้น ยืนหยัดต่อความเครียดได้ (Stress Tolerance)
4. มีความยืดหยุ่น (Flexibility)
5. มีแรงบันดาลใจที่จะควบคุมตนเอง (Impulse - Control)
6. มองโลกในแง่ดี (Optimism)

กรมสุขภาพจิต (2544 : 2-3) ได้พัฒนาแนวความคิดเรื่องความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการคือ ดี เก่ง สุข

1.ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบ

1.3.1 รู้จักการให้ รู้จักการรับ

1.3.2 รู้จักรับผิด รู้จักให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ
แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.1 ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

2.1.1 รู้ศักยภาพของตนเอง

2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเอง

2.1.3 มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2.3.1 รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

2.3.3 แสดงความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง
พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

3.1 ภูมิใจในตนเอง

3.1.1 เห็นคุณค่าในตนเอง

3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง

3.2 พึงพอใจในชีวิต

3.2.1 รู้จักมองโลกในแง่ดี

3.2.2 มีอารมณ์ขัน

3.2.3 พพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 มีความสงบทางใจ

3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข

3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย

3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์แบ่งออกได้เป็น 5 ด้านคือ
การตระหนักรู้ตนเอง การบริหารจัดการอารมณ์ตนเอง การจูงใจตนเอง การเอาใจเขามาใส่ใจเรา
และทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์

ลักษณะของคนที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

บุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นบุคคลที่มีลักษณะต่อไปนี้คือ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2543 : 15 -16)

1. รู้จัก และเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถควบคุม จัดการ และแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีสติที่สามารถรับรู้ และตระหนักได้ว่า ขณะนี้กำลังทำอะไร รู้สึกอย่างไร ตลอดจนสามารถรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (Self-Awareness)

2. มีพลังใจ มีแรงบันดาลใจที่จะกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต (Self-Motivation)

3. สามารถอดทน อดกลั้น ต่อสภาพต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถเผชิญต่อสภาพแวดล้อมต่างๆที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม (Stress Tolerance)

4. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ไม่ยึดมั่นถือมั่น จนทำให้ปรับตัวไม่ได้

5. มีความสามารถที่จะควบคุมตนเอง (Impulse Control)

6. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (To Have Empathy for Others)

7. มีสัมพันธภาพที่บ่งบอกถึงความไว้วางใจผู้อื่น (Trusting Relationships) มีความจริงใจ และซื่อสัตย์

8. มีความคิดริเริ่ม (Initiative) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

9. มองโลกในแง่ดี (Optimism)

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 118-119) สรุปว่าผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ควรจะเป็นผู้ที่มีลักษณะดังนี้คือ

1. สามารถจูงใจและให้กำลังใจตนเอง

2. สามารถเผชิญกับความคับข้องใจ และแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างราบรื่น

3. จูงใจตนเอง และสามารถควบคุมแรงกระตุ้นภายในตนเองที่เรียกว่า สามารถควบคุมตนเองได้ (Self Control)

4. สามารถระงับการตอบสนองความต้องการ

5. มีวิธีการจัดการความเครียดที่จะไปขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนได้อย่างดี

6. สามารถควบคุมอารมณ์ บริหารจัดการกับอารมณ์ได้

7. มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง

8. เป็นผู้นำและสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆได้อย่างมีความสุข ทั้งที่บ้าน สถานศึกษา ที่ทำงาน และในสังคม

9. เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี มีความสุข

อารี พันธุ์ณี (2544 : 127) ให้ความเห็นว่าคนที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ จัดเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นคุณภาพภายใน มีจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดเชิงสร้างสรรค์

สามารถสร้างความสมดุลระหว่างความคิด จิตใจ อุดหนุนความล้มเหลว ผิดหวัง ขจัดข้อขัดแย้ง ยอมรับจุดดี จุดด้อย และความเป็นจริงได้ ดังนี้

1. สามารถสร้างความสมดุลให้กับชีวิตได้ ไม่มีความทะเยอทะยานมากเกินไป แต่เหมาะสมกับความสามารถ ศักยภาพที่แท้จริง และมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องระหว่างตัวตนที่เป็นจริง (Real Self) และตัวตนที่อยากเป็น (Ideal Self) นำไปสู่ความมีสุขภาพจิตดี
 2. มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) รู้จักรักตนเอง รู้จักตนเอง ยอมรับตนเอง และรู้สึกดีกับตนเอง ไม่หวั่นไหวต่อการวิพากษ์วิจารณ์ มีทัศนคติต่อโลกแบบ I'm OK, You're OK.
 3. มีความสามารถในการจัดการกับตนเอง มีศิลปะในการจัดระเบียบชีวิตของตนเอง มีการแบ่งเวลาการทำงาน การพักผ่อน การพบปะเพื่อนฝูง และการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ชีวิตของตนเองมีความหมาย มีคุณค่าและใช้ชีวิตอย่างรู้ค่า เพื่อสร้างความสุข ความสำเร็จต่อตนเอง และสังคม
 4. มีความรู้สึกนึกคิดเชิงบวก (Positive Thinking) มองโลกในแง่ดี ยอมรับสภาพความเป็นจริง เปลี่ยนปัญหาเป็นความสำเร็จ มองวิกฤติเป็นโอกาส ทุกอย่างที่เกิดขึ้นมองให้เป็นประโยชน์หรือข้อดีจนได้ จะทำให้จิตใจไม่เศร้าหมอง เบื่อหน่าย และแข็ง แต่สามารถสร้างกำลังใจและความสุขให้เกิดขึ้นได้ ดังที่ว่า “จงมองความงามในสวน จากมวลดอกไม้ที่บ้านสะพรั่ง มิใช่จากใบที่ร่วงหล่น”
 5. มีความสามารถในการเอาชนะความกลัว และกล้าเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายได้ เช่น ความกลัวในการสอบ กลัวการสมัครงาน กลัวการสอบสัมภาษณ์ กลัวการเดินทาง กลัวจนไม่สามารถสงบจิตใจได้จึงต้องอาศัยสติกำกับจิตใจ และทำจิตใจให้สงบ ระวังความว้าวุ่นใจ กังวลใจ และกล้าเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายได้
 6. ไม่เป็นคนเก็บกด และมีความรู้สึกผิด (Guilty) กับเรื่องหนึ่งเรื่องใดตลอดชีวิตและแสดงออกด้วยการก้าวร้าว รุนแรงต่อบุคคลรอบข้าง เพราะอดีตที่หลอนตัวเองจนก้าวไปข้างหน้าไม่ได้
 7. พอใจในตนเอง (Self Satisfied) จงพอใจในสิ่งที่ตนมี มองหาข้อดี ศักยภาพของตนเองทำให้รู้สึกดีกับตนเอง เช่น ไม่สวย แต่นิสัยน่ารัก เรียนไม่เก่งแต่ขยัน การบ้านการเรียนดี เป็นต้น
 8. ทำตนให้เป็นที่ยอมรับ ค้นพบข้อดีของตนเอง กล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองด้วยการสร้างความประทับใจ มีน้ำใจ ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นต่อเนื่อง หรือทำให้ดีที่สุดในทุกสิ่งที่ทำ หากยังไม่สำเร็จก็ต้องทำต่อไป และหากไม่สมหวังก็ทำใจยอมรับได้ว่า กระบวนการสู่ความสำเร็จก็ต้องพบกับปัญหา อุปสรรคบ้างเป็นธรรมดา สามารถปรับใจได้ ปรับความคิดได้ ก็จะไม่เป็นทุกข์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ทันทีที่คุณเปลี่ยนความคิด ชีวิตคุณก็จะเปลี่ยนไป”
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 140) กล่าวว่าผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จะมีลักษณะดังนี้

Handwritten signature

1. รู้จักตนเอง รู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตน รู้จุดเด่นจุดด้อยในความเป็นตัวของตัวเอง
2. ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก การแสดงออกของตนเองให้ถูกกับกาลเทศะ ปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี
3. สามารถสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่ม ไม่ย่อท้อหรือท้อถอยง่าย
4. แสดงความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตระหนักรู้ในความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่นได้ดี สร้างและรักษาสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้
5. มีทักษะทางสังคมที่ดี ทั้งนี้เป็นผลมาจากพัฒนาการในขั้นแรกๆ ที่ทำให้ผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีมารยาท มีอารมณ์ขัน สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีไหวพริบสร้างความร่วมมือร่วมใจจากคนหลายๆ ฝ่ายได้

อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ (2543 : 127) กล่าวว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะเฉพาะตนที่สามารถสร้างขึ้นและพัฒนาได้ด้วยตนเอง ที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในด้านการงาน ครอบครัว ชีวิตส่วนตัวและสังคมได้ โดยที่ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์นั้น แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ความเข้าใจตนเอง (Self-Awareness) ด้วยการเข้าใจความรู้สึกและจุดมุ่งหมายของตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ส่วนที่สอง คือ ความเข้าใจผู้อื่นและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (Empathy) และแสดงออกอย่างเหมาะสม และสาม ความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Solving) ทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งคือความเครียด (Stress) ในจิตใจ และส่วนที่สี่คือ การมีความสามารถในการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ด้วยตนเอง อาจเรียกว่าเป็นการออกแบบแนวคิดเพื่อการดำรงชีวิตเพื่อตนเอง (Design Thinking) โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ และมีความเข้าใจผู้ร่วมงาน มีท่าทีที่ดีในการสื่อสาร เข้าใจเรื่อง การสื่อสาร เน้นความผูกพัน เอื้ออาทร และเป็นผู้ฟังที่ดี
2. มีพลังงานความคิด ด้วยการขยันอ่าน ขยันหาความรู้เพื่อสร้างความคิดใหม่ๆ
3. จัดความโกรธ และรับมือกับความเครียด ด้วยการควบคุมตนเองให้ได้
4. มีสติปัญญา ในการมองโลก และพิจารณาสรรพสิ่งทั้งหลายด้วยใจสงบและเป็นธรรมไม่มีอคติ
5. รู้คุณค่าและความหมายแห่งชีวิตของตนเอง และร่วมงานตลอดจนเข้าถึงจุดหมาย องค์กรของตน
6. รู้จักเริ่มที่จะรักและวางใจคนอื่น รู้จักที่จะอดทนต่อการเรียนรู้ อดทนต่อความโกรธ และความเจ็บใจหรือความเจ็บปวดทั้งหลายทั้งปวง
7. มีความพอดีกับชีวิต ไม่ทำความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

สติฟ ไฮน์ (สาลิกา เมชนาวิน. 2545 : 24 ; อ้างอิงจาก Steve Hein. 1999) ได้ให้
ลักษณะของผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงและความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ต่ำ ดังนี้
ลักษณะของบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูง

1. แสดงความรู้สึกที่ชัดเจนออกมาและมาจากคำพูดโดยตรงที่เริ่มจาก “ฉันรู้สึก...”
2. ไม่ใช่การคิดที่เสแสร้ง เป็นความรู้สึกโดยใช้ประโยค “ฉันรู้สึกคล้ายกับ....” และ “ฉันรู้สึกกว่า...”
3. ไม่กลัวในการแสดงออกของความรู้สึกของตนเอง
4. ไม่ถูกควบคุมโดยอารมณ์ในทางลบ เช่น ความกลัว กังวล ความรู้สึกผิด ความ
อึดอัดใจ ความผิดหวัง สิ้นหวัง ไม่มีอำนาจ ฟุ้งเฟื่อง การหลอกลวง ความอดสู บีบบังคับ หมด
กำลังใจ ท้อแท้
5. สามารถอ่านการสื่อสารที่ไม่เกี่ยวกับคำพูด
6. ให้ความรู้สึกเป็นแนวทางไปสู่การดำรงชีวิต
7. ให้ความรู้สึกอย่างสมดุลด้วยความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกะ และความเป็นจริง
8. แสดงพฤติกรรมที่ปรารถนา ไม่ใช่เพราะหน้าที่ ความรู้สึกผิด ถูกบังคับ หรือพันธะ

สัญญาไว้

9. เป็นอิสระ เชื่อมั่นในตนเอง และมีศีลธรรม
 10. มีแรงจูงใจภายใน
 11. ไม่ถูกจูงใจด้วยอำนาจ ทรัพย์สิน สถานภาพ ชื่อเสียง การยอมรับ
 12. สามารถกลับสู่อารมณ์ปกติอย่างรวดเร็ว
 13. มองโลกในแง่ดี ไม่มีความล้มเหลวในการเรียนรู้ การสังคม
 14. สนใจในความรู้สึกของผู้อื่น
 15. พูดอย่างสะดวกสบายเกี่ยวกับความรู้สึก
 16. ไม่หยุดนิ่ง เนื่องจากความกลัวหรือความกังวล
 17. สามารถระบุความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลายๆประการได้
- ลักษณะของบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ต่ำ
1. ไม่มีความรับผิดชอบสำหรับความรู้สึกของตน แต่ตำหนิผู้อื่น
 2. ไม่สามารถพูดประโยคว่า “ฉันรู้สึก...”
 3. ไม่สามารถบอกว่า ทำไมจึงรู้สึกเช่นนี้ หรือไม่สามารถทำโดยปราศจากการตำหนิ

คนอื่น ๆ

4. การโจมตี การตำหนิ คำสั่ง การวิพากษ์วิจารณ์ การขัดขวาง ความไม่ถูกต้อง การ
ว่ากล่าว การแนะนำ และการตัดสินผู้อื่น
5. พยายามจะวิเคราะห์ผู้อื่น เช่น การแสดงออกทางอารมณ์
6. เริ่มด้วยประโยคนี้บ่อยๆ “ฉันคิดว่าคุณ....”

7. พุดสะท้อนความรู้สึกนึกคิดตนสูงกว่าความเป็นจริง เช่น “ฉันรู้สึกข่าวสาร...” “ฉันรู้สึกคล้ายว่าท่าน....”

8. วางความรู้สึกผิดไว้ที่ผู้อื่น

9. ความรู้สึกที่โอดวอดหรือเก็บกด

10. ปลอ่ยให้อะไรเกิดขึ้นแล้วผละหนึ่ หรือทำให้เกิดเรื่องรุนแรงใหญ่โตจากสาเหตุเพียงเล็กน้อย

11. ขาดความพร้อมและความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี

12. เกิดความรู้สึกคุมแค้น อิจฉา ไม่มีการยกโทษให้

13. เสแสร้ง เมื่อยืนอยู่ข้างอีกฝ่ายหนึ่ง

14. ไม่สะดวกสบายที่จะอยู่กับคนรอบข้าง

15. แสดงความรู้สึกเกินกว่าที่พูด

16. เล่นละคร ทำอ้อมก้อมหรือหลีกเลียง

17. ไม่มีความรู้สึกอ่อนไหวต่ออารมณ์ของผู้อื่น

18. ไม่มีความเห็นอกเห็นใจ ไม่มีความเมตตา

19. แข็งกร้าว ไม่ยืดหยุ่น ยึดถือแต่กฎเกณฑ์และโครงสร้าง เพื่อให้เกิดความรู้สึก

ปลอดภัย

20. ไม่เห็นคุณค่าทางอารมณ์ ให้โอกาสเพียงเล็กน้อยในการแสดงความรู้สึกใกล้ชิด

สนิทสนม

21. ไม่พิจารณาอารมณ์ของตนเองก่อนที่จะแสดงออกมา

22. ไม่พิจารณาความรู้สึกของผู้อื่นที่จะได้รับก่อนที่จะแสดงออกมา

23. รู้สึกไม่ปลอดภัย และปกป้องตัวเองและไม่ยอมรับความผิดพลาด หรือแสดงความ

สำนึกผิด หรือขอโทษอย่างจริงจัง

24. หลีกเลียงความรับผิดชอบโดยเหตุว่า “ผมจำเป็นต้องกระทำไม่มีทางเลือก”

25. มีความเชื่อและมองโลกในแง่ที่ไม่ยุติธรรมบ่อยๆ

26. มีความรู้สึกว่าไม่พอเพียง รู้สึกผิดหวัง รู้สึกขุ่นเคืองใจ ขมขื่นใจหรือได้รับ

เคราะห์ร้ายอยู่บ่อยๆ

27. เข้าข้างตนเองหรือหลีกเลียงเมื่อเจอปัญหา

28. หลีกเลียงที่จะพบปะกับผู้คนและพยายามเสาะหาสิ่งอื่นทดแทนโดยการเลี้ยงสัตว์

ปลุกพืช

29. ยึดเกาะติดแน่นให้ความเชื่อของตนเอง เพราะไม่กล้ารับความจริงใหม่ๆ

30. กลัวความไม่มั่นคงของตัวเอง

31. กล่าวอ้างเหตุการณ์ และความคิดในเรื่องต่างๆแต่ไม่ยอมรับความรู้สึกที่เป็นจริง

32. ให้เขาวินิจฉัย ความคิดเห็นของตน ตัดสินและพิพากษาผู้อื่นโดยไม่ตระหนักและ

ไม่เข้าใจ

33. เมื่อตนเองรู้สึกเหนือกว่า การตัดสินใจ การวิพากษ์วิจารณ์ และปราศจากการรับรู้ของผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อื่น

34. เป็นผู้ฟังที่ไม่ดี พุดชัตคอ ทำให้ใช้การไม่ได้ ทำให้ล้มเหลวในอารมณ์และการสื่อสาร

35. สนใจแต่เรื่องของครอบครัวมากกว่าความรู้สึก

ประโยชน์ของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 35-37) ให้ความเห็นว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์นั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งกับทุกคน เช่น

1. พัฒนาการในด้านอารมณ์ บุคลิกภาพของเด็ก มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา สร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัย สร้างความสามารถในการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความเครียดและแรงกดดันของชีวิต

2. การสื่อสาร การแสดงความรู้สึกอารมณ์ของตน สามารถทำได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ เข้าอกเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3. การปฏิบัติงาน ช่วยเกื้อหนุนการยอมรับ ความคิดริเริ่ม ก่อให้เกิดการสร้างผลิตผลที่สนองเป้าหมาย ลดการลา ขาดงาน ย้ายงาน เนื่องจากการขัดแย้งระหว่างบุคคลลง

4. การให้บริการ ก่อให้เกิดการทำความรู้จักลูกค้า รับฟังความต้องการของลูกค้า และตอบสนองได้ดี สร้างความจงรักภักดีในการใช้สินค้าและบริการของหน่วยงาน

5. การบริหารจัดการ ช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คนและครองใจคนได้ เปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้เรียนรู้ และพัฒนาตน

6. การเข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น เป็นเรื่องของการศึกษาทำความเข้าใจตน การมองเข้าไปในตนก่อนการทำความเข้าใจผู้อื่น

อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ (2543 : 126 - 127) ให้ความเห็นว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะเฉพาะตน ที่สามารถสร้างขึ้นและพัฒนาได้ด้วยตัวเอง เพื่อส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในด้านการงานและครอบครัว ชีวิตส่วนตัวและชีวิตสังคม เพราะว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ จะสร้างให้ตนเองเกิดความเข้าใจถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง และรู้จักบริหารควบคุมการจัดการด้วยการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความเข้าใจในอารมณ์และความรู้สึกของตนเองจะทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ไม่แปลกแยก ทำอะไรตรงกันทั้งร่างกายและจิตใจเป็นองค์รวมเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทาเปีย (ชนันภรณ์ ลักษณะพิเชษฐ์, 2545 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Tapia, 1999 : Abstract) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ซึ่งวัดด้วยแบบสำรวจ

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Inventory : EQI) กับคะแนนเชาว์ปัญญา จากแบบทดสอบของ โอติส เลนนอน (Otis – Lennon School Ability Test) และตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ความสามารถด้านภาษาและด้านจำนวนจากแบบทดสอบวัดความถนัดในการเรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิหลัง เพศและระดับการศึกษาของบิดามารดา แบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (EQI) มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนจากการวัดความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนจากแบบทดสอบของโอติส เลนนอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์กับภูมิหลังและระดับการศึกษาของบิดามารดาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่าแบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่นในการวัดความฉลาดทางอารมณ์ได้

✱ ยาทส์ (คมเพชร จัตรศุกกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2544 : 13 ; อ้างอิงจาก Yates. 2000 : 3284) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และสุขนิสัย ของนักศึกษาพลศึกษาจำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และสุขนิสัย มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก แต่ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์บางด้าน เช่น ด้านความเห็นอกเห็นใจจะมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับสุขนิสัยและพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา โดยคาดหวังว่าผลการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ซูทาร์โซ และคณะ (Sutarso and Others. 1996 : Abstract) ได้ศึกษาผลของเพศและเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ใน 3 ด้านคือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านการจัดการกับอารมณ์ และตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศและเกรดเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีคะแนนด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและด้านการรับรู้ตนเองสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศต่อด้านการจัดการกับอารมณ์ ส่วนผลของเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

✱ ประชัน จันทรสุข (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติการจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้อารมณ์ตนเอง การบริหารอารมณ์ การสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพ และแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติการ

พยาบาลจิตเวช 3 ทักษะคือ ทักษะการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด การทำกลุ่มบำบัดและการสอนสุขศึกษา ผลการศึกษาพบว่าความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้านในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช แต่ละทักษะทั้ง 3 ทักษะและโดยรวมทุกทักษะ โดยความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพมีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ส่วนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะการทำกลุ่มบำบัด ทักษะการสอนสุขศึกษาและทักษะรวม

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 112-119) ได้สร้างแบบประเมินความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ตามกรอบแนวคิดของเมเยอร์และซาโลเวย์ (1997) และโกลแมน (1998) เรียกว่า "EQ99" มีจำนวนทั้งสิ้น 90 ข้อ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 217 คน พบว่าแบบวัดที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง (0.93) และเมื่อพิจารณาคะแนนที่ได้จากแบบวัดกับข้อมูลด้านชีวประวัติพบว่า เพศหญิงมีคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรึกษาหารือกับพี่น้องและครูอาจารย์เมื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์กับทักษะความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จารุวรรณ สกุลกู (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 1,196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรส่วนบุคคล ตัวแปรด้านจิตสังคม ตัวแปรด้านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และตัวแปรความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่านิสิตที่มี ชั้นปี คะแนนเฉลี่ยสะสม และแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในกรณีของ เพศ และกลุ่มวิชาชีพ นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับมากเช่นเดียวกัน การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยใช้ตัวแปรส่วนบุคคล ตัวแปรด้านจิตสังคม และตัวแปรด้านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.26 ขึ้นไป โดยตัวแปรเหล่านี้สามารถรวมอธิบายความแปรปรวนของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตได้ร้อยละ 79.84 ทั้งนี้ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงที่สุด

กรมสุขภาพจิต (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาแบบประเมินความเครียดฉาบทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบ Cross-sectional Study กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนไทยอายุ 12-60 ปี จำนวน 6,812 คน แบบประเมินความเครียดฉาบทางอารมณ์ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 52 ข้อ จำแนกความเครียดฉาบทางอารมณ์ 3 ด้านคือ ดี เก่ง สุข ผลการวิจัยพบว่า ในตัวแปรเพศพบว่าเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนเฉลี่ยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ในตัวแปรอายุ พบว่าช่วงอายุที่ต่ำมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดฉาบทางอารมณ์ภาพรวมและคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั้ง 3 ด้าน ต่ำกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุที่สูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในตัวแปรสถานภาพสมรส พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดฉาบทางอารมณ์ภาพรวมและคะแนนเฉลี่ยด้านเก่งและสุขสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสโสด ม่าย หย่าหรือแยกกันอยู่ ส่วนตัวแปรตำแหน่งงานพบว่า ผู้มีตำแหน่งบริหารมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดฉาบทางอารมณ์ภาพรวมและคะแนนเฉลี่ยในด้านเก่งและด้านสุขสูงกว่าระดับผู้ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งสิ้น จำนวน 8,975 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของยามาเน่ (Yamane. 1967 : 886 - 887) ที่ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 383 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสาขาวิชา ชั้นปีที่ ศึกษา และเพศ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และเพศ

สาขาวิชา	คณะ	ชั้นปีที่ศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
			ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
สังคมศาสตร์	สังคมศาสตร์	1	142	299	441	33	66	99
		2	122	292	414			
		3	103	204	307			
		4	87	141	228			
	ศึกษาศาสตร์	1	88	181	269			
		2	58	142	200			
		3	76	136	212			
		4	93	163	256			
มนุษยศาสตร์	มนุษยศาสตร์	1	95	331	426	25	64	89
		2	63	288	351			
		3	48	252	300			
		4	58	220	278			
	ศิลปกรรมศาสตร์	1	89	141	230			
		2	65	122	187			
		3	75	91	166			
		4	66	79	145			
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	พลศึกษา	1	166	67	233			
		2	136	72	208			
		3	146	85	231			
		4	196	102	298			
	แพทยศาสตร์	1	41	46	87			
		2	31	52	83			
		3	38	52	90			
		4	45	52	97			
	เภสัชศาสตร์	1	26	68	94			
		2	25	55	80			
		3	18	44	62			
		4	15	42	57			

ตาราง 1 (ต่อ)

สาขาวิชา	คณะ	ชั้นปีที่ ศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
			ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	สหเวชศาสตร์	1	7	42	49	43	47	90
		2	8	31	39			
		3	5	35	40			
		4	3	31	34			
	ทันตแพทยศาสตร์	1	14	44	58			
		2	15	24	39			
		3	12	22	34			
		4	12	22	34			
	พยาบาลศาสตร์	1	1	42	43			
		2	-	41	41			
		3	-	44	44			
		4	2	30	32			
วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์	1	144	303	447	51	54	105
		2	119	253	372			
		3	131	250	381			
		4	132	231	363			
	วิศวกรรมศาสตร์	1	174	74	248			
		2	173	83	256			
		3	183	27	210			
		4	149	32	181			
รวม			3495	5480	8975	152	231	383

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย
ข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาตรประเมิน
ความฉลาดทางอารมณ์ของคมเพชร จัตรศุกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2544) มาใช้และ
หาคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Crönbach. 1970 : 160) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9415

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเจตียวจลิตทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับเพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเจตียวจลิตทางอารมณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน จำนวน 125 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านส่วนบุคคล มีข้อคำถาม 39 ข้อ

มีข้อคำถามทางบวกได้แก่ข้อ 1,3,4,16,17,32,33,34,62,78,79,93,94,104,105,106,115

มีข้อคำถามทางลบได้แก่ข้อ 2,5,18,19,20,31,35,46,47,48,49,50,61,63,64,65,76,77

80,92,95,116

2. ด้านระหว่างบุคคล มีข้อคำถาม 26 ข้อ

มีข้อคำถามทางบวกได้แก่ข้อ 7,8,21,36,51,52,66,67,68,81,82,83,96,97,107,117,121

123

มีข้อคำถามทางลบได้แก่ข้อ 6,22,23,37,38,53,108,124

3. ด้านการปรับตัว มีข้อคำถาม 25 ข้อ

มีข้อคำถามทางบวกได้แก่ข้อ 9,10,56,91,98,99

มีข้อคำถามทางลบได้แก่ข้อ 11,24,25,26,39,40,41,54,55,69,70,71,84,85,86,100,109

110,111

4. ด้านการบริหารจัดการความเครียด มีข้อคำถาม 18 ข้อ

มีข้อคำถามทางบวกได้แก่ข้อ 12,27,42,87,112

มีข้อคำถามทางลบได้แก่ข้อ 13,28,43,57,58,72,73,88,101,102,113,118,119

5. ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป มีข้อคำถาม 16 ข้อ

มีข้อคำถามทางบวกได้แก่ข้อ 15,30,45,59,60,74,75,89,120,122

มีข้อคำถามทางลบได้แก่ข้อ 14,29,44,90,103,114

ส่วนข้อคำถามข้อ 125 นั้นเป็นการสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบบทวนการตอบคำถามของตนเองว่าได้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อแล้วหรือไม่

ในการกำหนดคะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงน้อยที่สุด

สำหรับข้อความทางลบ ผู้วิจัยกำหนดคะแนน ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงมากที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงน้อย

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 5.00 หมายความว่า นิสิตมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายความว่า นิสิตมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.49 หมายความว่า นิสิตมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยายเพื่อใช้ประโยชน์ในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พร้อมหนังสืออนุญาตเพื่อขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของคณะฯ ในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม
2. ชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามและเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจ จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์และจำแนกตามสภาพ ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
2. นำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด มาตรวจจัดกลุ่มและแจกแจงความถี่ตามจำนวนของคำตอบ นำไปวิเคราะห์และเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความเฉลี่ยจุดกลางทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความเฉลี่ยจุดกลางทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้การทดสอบค่าที ส่วนสาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามแบบของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร เพศ โดยใช้การทดสอบค่า t

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเจตียวจลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป โดยจำแนกตามเพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่สถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผล จำแนกออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาความเจตียวจลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความเจตียวจลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามตัวแปรที่ศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติค่า t และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

ตอนที่ 4 การรวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเจตยาลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการจับกลุ่มและการแจกแจงความถี่ของคำตอบ เพื่อนำผลไปนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน) n = 383	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	152	39.7
หญิง	231	60.3
2. สาขาวิชา		
สังคมศาสตร์	99	25.8
มนุษยศาสตร์	89	23.2
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	90	23.5
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	105	27.4
3. ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	112	29.2
ชั้นปีที่ 2	97	25.3
ชั้นปีที่ 3	89	23.2
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	85	22.2
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ต่ำ (ตั้งแต่ 1.99 ลงไป)	22	5.7
ปานกลาง (ระหว่าง 2.00 – 2.99)	223	58.2
สูง (ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป)	138	36.0

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.3) ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 27.4) รองลงมาคือศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 25.8) เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 29.2) และส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (ร้อยละ 58.2)

ตอนที่ 2 การศึกษาความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดังแสดงในตาราง 3 – 12

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ ของ
นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม

ความเจตียวฉลาดทางอารมณ์	n = 383		การแปล ความหมาย
	$\bar{X}$	SD	
ด้านส่วนบุคคล	3.33	0.33	ปานกลาง
ด้านระหว่างบุคคล	3.64	0.36	สูง
ด้านการปรับตัว	3.09	0.30	ปานกลาง
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	3.07	0.43	ปานกลาง
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	3.61	0.43	สูง
รวม	3.34	0.29	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทาง
อารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, $SD = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคล และ
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปอยู่ในระดับสูง ส่วนในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัด
การบริหารความเครียด พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านส่วนบุคคล เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านส่วนบุคคล	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	ความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง	3.08	0.32	ปานกลาง
1	ฉันรู้สึกอย่างไรฉันก็แสดงออกอย่างนั้น	3.44	0.77	ปานกลาง
16	ฉันสามารถบอกได้ว่า ตัวเองมีอารมณ์อย่างไร	3.74	0.81	สูง
31	ฉันรู้สึกไม่สบายใจที่จะบอกให้คนอื่นทราบว่าตัวเองรู้สึกอย่างไร	3.08	0.87	ปานกลาง
46	มันยากที่จะเข้าใจความรู้สึกของตนเอง	3.24	0.95	ปานกลาง
61	มันยากที่จะแสดงออกตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน	2.87	0.95	ปานกลาง
76	ฉันสามารถรู้ว่า ตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร	2.24	0.82	ต่ำ
104	ฉันรู้สึกยุ่งยากลำบากใจ ที่จะพูดถึงความรู้สึกของตน	2.91	0.94	ปานกลาง
	ความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และ ความเชื่อของตนเอง	3.19	0.48	ปานกลาง
2	ฉันรู้สึกอึดอัดหากต้องแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะทั่วไป	3.14	0.86	ปานกลาง
17	เมื่อฉันโกรธใคร ฉันสามารถอธิบายให้คนที่ฉันโกรธทราบได้	3.21	0.95	ปานกลาง
32	เมื่อไม่เห็นด้วยกับเรื่องใด ฉันกล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง นั้น	3.38	0.82	ปานกลาง
47	แม้ว่าอยากจะทำอะไร ฉันก็ไม่กล้าปฏิเสธ	2.91	0.90	ปานกลาง
62	ฉันกล้าบอกคนอื่นว่าตัวเองคิดอย่างไร	3.46	0.81	ปานกลาง
77	เพื่อนๆ คิดว่า ฉันไม่ค่อยกล้าแสดงออก	3.15	1.03	ปานกลาง
92	ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะเรียกร้องสิทธิของตนเอง	3.04	0.89	ปานกลาง
	ความสามารถเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง	3.51	0.49	สูง
3	ไม่ว่าจะทำอะไร ฉันรู้สึกมั่นใจในสิ่งที่ทำ	3.33	0.77	ปานกลาง
18	ฉันไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง	3.27	0.92	ปานกลาง
33	ฉันเคารพในศักดิ์ศรีของตน	4.14	0.80	สูง
48	ฉันรู้สึกไม่ค่อยพอใจในตนเอง	3.28	0.98	ปานกลาง
63	ถ้าเป็นไปได้ ฉันก็ไม่อยากเป็นอย่างที่ฉันเป็นในปัจจุบัน	3.31	1.09	ปานกลาง
78	ฉันรู้สึกว่า ตนเองเป็นคนที่มีความสุข	3.61	0.88	สูง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ ที่	ด้านส่วนบุคคล	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
93	ฉันเป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว	3.59	0.83	สูง
105	ฉันรู้สึกพอใจรูปร่าง หน้าตาของตนเอง	3.34	0.84	ปานกลาง
115	เมื่อพิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสียของตนเอง ฉันก็มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง	3.74	0.77	สูง
	ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจศักยภาพของตนเอง	3.71	0.46	สูง
4	ฉันพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ชีวิตของตนเองมีความหมายมากที่สุด	3.84	0.80	สูง
19	ฉันไม่ทราบเลยว่า ตัวเองมีอะไรดีบ้าง	3.32	1.02	ปานกลาง
34	ฉันเคยประสบความสำเร็จมาบ้างในชีวิตที่ผ่านมา	3.79	0.79	สูง
49	ชีวิตของฉันไม่ค่อยจะมีความหมาย	3.87	1.01	สูง
64	ฉันไม่ค่อยสนใจอะไรอย่างจริงจังนัก	3.22	0.85	ปานกลาง
79	ฉันรู้สึกภูมิใจ หากได้คิดสร้างสรรค์อะไรใหม่ๆ	3.98	0.88	สูง
94	ฉันมีความสุข ถ้าได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ	4.28	0.73	สูง
106	ฉันพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความสุขในชีวิต	3.86	0.74	สูง
116	ฉันคิดไม่ค่อยออกว่า ต้องการอะไรในชีวิต	3.20	0.99	ปานกลาง
	มีความรู้สึกอิสระที่แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง	3.00	0.50	ปานกลาง
5	ฉันชอบปฏิบัติตามคำแนะนำของคนอื่นที่ฉันไว้วางใจ	2.44	0.84	ต่ำ
20	ฉันค่อนข้างเชื่อมั่นความคิดของคนอื่นมากกว่าของตัวเอง	3.54	0.86	สูง
35	ฉันชอบให้คนอื่นช่วยตัดสินใจให้	3.13	0.83	ปานกลาง
50	ฉันรู้สึกยุ่งยากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง	3.45	0.88	ปานกลาง
65	ฉันรู้สึกว่า ตัวเองเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ	3.07	0.91	ปานกลาง
80	ฉันรู้สึกว่า ฉันยังต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น	2.70	0.89	ปานกลาง
95	ฉันต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มากกว่าที่กลุ่มจะต้องการฉัน	2.68	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.33	0.33	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33, SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละประเด็นพบว่า ประเด็นความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง

นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 76 สามารถรู้ว่า ตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร ที่นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.24, SD = 0.82$) ส่วนข้อที่ 16 สามารถบอกได้ว่าตัวเองมีอารมณ์อย่างไร ($\bar{X} = 3.74, SD = 0.81$) ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง

ในประเด็นความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และความเชื่อของตนเอง พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ในประเด็นความสามารถการพินิจในศักดิ์ศรีของตนเอง พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 3 ไม่ว่าจะทำอะไร นิสิตรู้สึกมั่นใจในสิ่งที่ทำ ($\bar{X} = 3.33, SD = 0.77$) ข้อที่ 18 นิสิตไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 3.27, SD = 0.92$) ข้อที่ 48 นิสิตรู้สึกไม่ค่อยพอใจในตนเอง ($\bar{X} = 3.28, SD = 0.98$) ข้อที่ 63 ถ้าเป็นไปได้ นิสิตก็ไม่อยากเป็นอย่างที่เป็นในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.31, SD = 1.09$) และข้อที่ 105 รู้สึกพอใจรูปร่าง หน้าตาของตนเอง ($\bar{X} = 3.34, SD = 0.84$) ที่นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ในประเด็นความสามารถในการรู้จักและเข้าใจศักยภาพของตนเอง พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 19 ไม่ทราบเลยว่า ตัวเองมีอะไรดีบ้าง ($\bar{X} = 3.32, SD = 1.02$) ข้อที่ 64 นิสิตไม่ค่อยสนใจอะไรอย่างจริงจังนัก ($\bar{X} = 3.22, SD = 0.85$) และข้อที่ 116 นิสิตคิดไม่ค่อยนอกว่า ต้องการอะไรในชีวิต ($\bar{X} = 3.20, SD = 0.99$) ที่นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ในประเด็นมีความรู้สึกอิสระที่แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 5 ชอบปฏิบัติตามคำแนะนำของคนอื่นที่ไว้วางใจ ($\bar{X} = 2.44, SD = 0.84$) ที่นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ และในข้อที่ 20 นิสิตค่อนข้างเชื่อมั่นความคิดของคนอื่นมากกว่าของตัวเอง ($\bar{X} = 3.54, SD = 0.86$) ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจนลาดทางอารมณ์ของนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านระหว่างบุคคล เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านระหว่างบุคคล	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	3.70	0.42	สูง
6	ถึงแม้ว่าเพื่อนของฉันจะร้องไห้เสียใจ ฉันก็รู้สึกเฉยๆ	3.86	0.93	สูง
21	ฉันสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี	3.38	0.75	ปานกลาง
36	เพื่อนๆชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับฉัน	3.36	0.89	ปานกลาง
66	ฉันใส่ใจกับความรู้สึกของผู้อื่น	3.85	0.81	สูง
81	ฉันมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	3.90	0.73	สูง
96	ฉันทนไม่ได้ที่เห็นคนอื่นทุกข์ยากลำบาก	3.62	0.76	สูง
107	ฉันพยายามจะไม่ทำให้คนอื่นเสียใจหรือไม่สบายใจ	3.93	0.83	สูง
	ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.57	0.42	สูง
7	ฉันชอบทุกๆคนที่ฉันรู้จัก	3.20	0.80	ปานกลาง
22	ฉันไม่กล้าบอกให้คนอื่นรู้ว่า ฉันหวังดีต่อเขา	3.15	0.90	ปานกลาง
37	ฉันไม่ชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนๆ	3.19	0.95	ปานกลาง
52	ฉันเป็นคนว่าเริง	4.03	0.88	สูง
67	ฉันไม่มีปัญหาในการคบเพื่อน	3.69	0.92	สูง
82	เพื่อนๆรักและไว้วางใจฉัน	3.68	0.73	สูง
97	เพื่อนๆชอบคบฉัน	3.70	0.75	สูง
108	ฉันค่อนข้างมีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น	3.40	1.01	ปานกลาง
117	มิตรภาพมีค่ามากสำหรับตัวฉันและเพื่อนๆ	4.18	0.82	สูง
121	ฉันมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	3.96	0.82	สูง
123	คนมักคิดว่าใครๆก็รู้จักฉัน	3.22	0.92	ปานกลาง
124	ฉันไม่ค่อยได้ติดต่อกับเพื่อนๆ	3.38	0.99	ปานกลาง
	ความสามารถด้านความรับผิดชอบทางสังคม	3.70	0.47	สูง
8	ฉันชอบช่วยเหลือผู้อื่น	3.68	0.70	สูง
23	ฉันไม่รู้สึกระแงอะไรที่จะเอาเปรียบคนอื่น	3.80	0.98	สูง
38	เพื่อนบางคนพูดว่า เขาไม่สามารถพึ่งพาฉันได้	3.83	0.94	สูง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	ด้านระหว่างบุคคล	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
51	ถ้าฉันเดินไปพบเด็กที่กำลังร้องไห้เพราะหลงทางกับพ่อแม่ ฉันก็จะให้ความช่วยเหลือ	4.10	0.91	สูง
53	ในบางสถานการณ์ ถ้าฉันทำผิดกฎระเบียบได้ ฉันก็จะทำ	2.66	0.89	ปานกลาง
68	ฉันให้ความเคารพนับถือผู้อื่น	4.02	0.74	สูง
83	ฉันคิดว่า ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	3.76	0.92	สูง
รวม		3.63	0.36	สูง

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.63, SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 21 สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี ($\bar{X} = 3.38, SD = 0.75$) ข้อที่ 36 เพื่อนๆชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับนิสิต ($\bar{X} = 3.36, SD = 0.89$) ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ในประเด็นความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 7 ชอบทุกๆคนที่รู้จัก ($\bar{X} = 3.20, SD = 0.80$) ข้อที่ 22 ไม่กล้าบอกให้คนอื่นรู้ว่า หวังดีต่อเขา ($\bar{X} = 3.15, SD = 0.90$) ข้อที่ 37 ไม่ชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.19, SD = 0.95$) ข้อที่ 108 ค่อนข้างมีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ($\bar{X} = 3.40, SD = 1.01$) ข้อที่ 123 คนมักคิดว่าใครๆก็รู้จักฉัน ($\bar{X} = 3.22, SD = 0.92$) และข้อที่ 124 ฉันไม่ค่อยได้ติดต่อกับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.38, SD = 0.99$) ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

ในประเด็นความสามารถด้านความรับผิดชอบทางสังคมพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 53 ในบางสถานการณ์ ถ้าทำผิดกฎระเบียบได้ นิสิตก็จะทำ ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66, SD = 0.89$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านการปรับตัว เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการปรับตัว	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	ความสามารถในการแก้ปัญหา	3.03	0.33	ปานกลาง
9	เมื่อฉันประสบปัญหา ฉันก็พยายามที่จะแก้ปัญหานั้นแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม	3.87	0.69	สูง
24	ฉันอยากสมหวังในชีวิต แต่ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร	3.14	1.03	ปานกลาง
39	ไม่ว่าจะประสบปัญหาอะไรฉันจะปรึกษาคนฉันไว้วางใจ	2.30	0.96	ต่ำ
54	ฉันพยายามถ่วงเวลาในการแก้ปัญหา จนกว่าจะมีเวลาที่จะคิดอย่างรอบคอบ	2.58	0.83	ปานกลาง
69	ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอะไร ฉันก็สามารถแก้ปัญหานั้นได้	2.58	0.72	ปานกลาง
84	ในการแก้ปัญหาใดๆฉันก็รู้สึกว่ามันยากที่จะตัดสินใจว่าคำตอบใดหรือทางออกใดจะเป็นคำตอบหรือทางออกที่ดีที่สุด	2.72	0.84	ปานกลาง
98	เมื่อประสบปัญหา ฉันพยายามคิดหาวิธีการต่างๆที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	3.87	0.71	สูง
109	ฉันมักจะพบอุปสรรคมากมายในการแก้ปัญหาทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหานั้นๆได้	3.19	0.87	ปานกลาง
	ความสามารถที่จะตรวจสอบตามความเป็นจริง	3.25	0.40	ปานกลาง
10	ฉันพยายามพิจารณาทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริง	3.94	0.71	สูง
25	ฉันมีประสบการณ์แปลกๆมากมายที่ไม่สามารถอธิบายได้	3.02	0.97	ปานกลาง
40	เพื่อนๆไม่ค่อยเข้าใจความคิดของฉัน	3.33	0.93	ปานกลาง
55	ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ฉันพยายามจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง	3.08	0.80	ปานกลาง
70	ฉันชอบจินตนาการและคิดฝันไปเรื่อย ๆ	2.27	0.96	ต่ำ
85	เรื่องบางเรื่องฉันก็ชอบพูดต่อเติมเสริมแต่งขยายความจนเกินความเป็นจริง	3.32	1.04	ปานกลาง
91	เวลาที่ฉันโกรธ ฉันก็รู้ว่าอะไรทำให้ฉันโกรธ	3.79	0.80	สูง
99	ฉันสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในโลกแห่งความจริงได้	3.78	0.71	สูง
110	ฉันยากที่จะรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้เหมือนเดิม	2.69	0.92	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	ด้านการปรับตัว	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	มีความยืดหยุ่น	2.97	0.38	ปานกลาง
11	พอจะเริ่มหันทำอะไรใหม่ๆฉันรู้สึกยุ่งยากลำบากใจ	2.85	0.89	ปานกลาง
26	ฉันรู้สึกยุ่งยากลำบากใจ ที่จะต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเอง	2.99	0.86	ปานกลาง
41	มันยากมากที่ฉันจะเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	2.62	0.90	ปานกลาง
56	ฉันพร้อมที่จะเปลี่ยนนิสัยบางอย่างของตนเอง	3.59	0.85	สูง
71	ไม่ว่าอยู่ที่ไหน ฉันก็ปรับตัวได้	2.32	0.90	ต่ำ
86	ไม่มีความจำเป็นอะไรที่ฉันต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง	3.01	0.85	ปานกลาง
100	ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น	3.27	0.87	ปานกลาง
111	ถ้าฉันถูกบังคับให้ออกจากบ้าน ฉันก็ไม่รู้จะทำอย่างไร	3.07	1.05	ปานกลาง
	รวม	3.09	0.30	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09, SD = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละประเด็น พบว่า

ในประเด็นความสามารถในการแก้ปัญหาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 39 ไม่ว่าจะประสบปัญหาอะไร นิสิตจะปรึกษากับคนไว้วางใจ ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.30, SD = 0.96$) ส่วนข้อที่ 9 เมื่อประสบปัญหา นิสิตก็พยายามที่จะแก้ปัญหานั้นแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม ($\bar{X} = 3.87, SD = 0.69$) ข้อที่ 98 เมื่อประสบปัญหา นิสิตพยายามคิดหาวิธีการต่างๆที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ($\bar{X} = 3.87, SD = 0.71$) ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ในประเด็นความสามารถที่จะตรวจสอบตามความเป็นจริง พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 70 ชอบจินตนาการและคิดฝันไปเรื่อยๆ ($\bar{X} = 2.27, SD = 0.96$) ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ส่วนข้อที่ 10 นิสิตพยายามพิจารณาทุกสิ่งทุกอย่างตามความเป็นจริง ($\bar{X} = 3.94, SD = 0.71$) ข้อที่ 91 เวลาที่โกรธ นิสิตก็รู้ว่าอะไรทำให้โกรธ ($\bar{X} = 3.79, SD = 0.80$) และข้อที่ 99 นิสิตสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในโลกแห่งความจริงได้ ($\bar{X} = 3.78, SD = 0.71$) ที่ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ในประเด็นมีความยืดหยุ่น พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 71 ไม่ว่าอยู่ที่ไหน ก็ปรับตัวได้ ($\bar{X} = 2.32, SD = 0.90$) ที่พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ และข้อที่ 56 นิสิตพร้อมที่จะเปลี่ยนนิสัยบางอย่างของตนเอง ที่พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.59, SD = 0.85$)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการจัดการบริหารความเครียด เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านการจัดการบริหารความเครียด	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	3.16	0.45	ปานกลาง
12	เมื่อมีปัญหาฉันก็รู้ว่าจะจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร	3.33	0.69	ปานกลาง
27	ไม่ว่าปัญหาที่ต้องเผชิญจะเลวร้ายเพียงใด ฉันก็ไม่หวาดหวั่น	3.44	0.80	ปานกลาง
42	ฉันสามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นได้โดยไม่หวาดวิตก	3.36	0.86	ปานกลาง
57	เวลาเครียดฉันจะทำอะไรไม่ถูก	3.17	0.98	ปานกลาง
72	ฉันพยายามลืมเรื่องที่ทำให้เสียใจ แต่ก็ลืมไม่ลง	2.69	1.06	ปานกลาง
87	ฉันรู้ว่าจะทำจิตใจของตนเองให้สงบลงได้อย่างไร	3.53	0.87	สูง
101	ฉันรู้สึกท้อไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายในชีวิตซ้ำแล้วซ้ำอีก	2.84	0.89	ปานกลาง
112	ฉันเชื่อว่า ฉันสามารถจัดการปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆได้	3.53	0.76	สูง
118	เวลาเครียด ฉันจะรู้สึกวิตกกังวลและกระวนกระวายใจ	2.55	0.93	ปานกลาง
	ความสามารถในการควบคุมตนเอง	2.97	0.54	ปานกลาง
13	เวลาโกรธ ฉันก็ไม่รู้ว่าจะจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร	3.23	0.95	ปานกลาง
28	ฉันควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้	3.55	0.94	สูง
43	ฉันทนไม่ได้ที่จะให้ใครมาเอาเปรียบ	2.28	0.92	ต่ำ
58	ไม่ว่าจะเถียงกับใคร ยิ่งเถียงเสียงของฉันก็ยิ่งดังขึ้นๆจนคนรอบข้างบอกให้ลดเสียงลงบ้าง	3.08	1.15	ปานกลาง
73	ฉันไม่ค่อยอดทน	3.12	1.00	ปานกลาง
88	เมื่อฉันอยากได้อะไร ฉันก็ต้องหาทางเอาให้ได้	2.77	0.85	ปานกลาง
102	ฉันเป็นคนค่อนข้างจะเอาแต่ใจตัวเอง	2.84	0.95	ปานกลาง
113	ฉันหงุดหงิดง่าย	2.91	0.99	ปานกลาง
119	ฉันค่อนข้างโกรธง่าย	2.97	0.99	ปานกลาง
	รวม	3.07	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านการจัดการบริหารความเครียดโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07, SD = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นความสามารถในการจัดการบริหารความเครียด นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับ ปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 87 ฉันรู้ว่าจะทำจิตใจของตนเองให้สงบลงได้อย่างไร ($\bar{X} = 3.53, SD = 0.87$) และข้อที่ 112 ฉันเชื่อว่า ฉันสามารถจัดการปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 3.53, SD = 0.76$) ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ในประเด็นความสามารถในการควบคุมตนเอง พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อยกเว้น ข้อที่ 43 นิสิตทนไม่ได้ที่จะให้ใครมาเอาเปรียบ ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.28, SD = 0.92$) ส่วนข้อที่ 28 ควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้ ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.55, SD = 0.94$)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านภาวะอารมณ์โดยทั่วไป เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ด้านภาวะอารมณ์ทั่ว ๆ ไป	n = 383		การแปล ความหมาย
		$\bar{X}$	SD	
	การมีความสุข ความพอใจในชีวิต	3.61	0.51	สูง
14	ฉันรู้สึกว่ารุ่นในจิตใจ	3.26	1.02	ปานกลาง
29	ฉันไม่รู้ว่า จะทำอะไรจึงจะมีความสุข	3.56	0.92	สูง
44	ฉันรู้สึกตัวเองขี้มียาก	3.77	1.19	สูง
59	ชีวิตของฉันค่อนข้างสดชื่น	3.65	0.80	สูง
74	ฉันพอใจชีวิตของตนเอง	3.67	0.89	สูง
89	ฉันเป็นคนสนุกสนาน	3.93	0.86	สูง
103	เพื่อนๆมักจะพูดว่าชีวิตของฉันค่อนข้างเศร้า	3.69	1.04	สูง
114	ฉันอยากมีความสุขมากกว่าปัจจุบัน	2.42	0.96	ต่ำ
120	ฉันมีความสุขที่ได้พักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์	4.22	0.85	สูง
122	ฉันชอบทำตัวให้สดชื่น มีชีวิตชีวา	3.97	0.85	สูง
	การมองโลกในแง่ดี	3.61	0.47	สูง
15	ฉันทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความมั่นใจ	3.54	0.78	สูง
30	ฉันพอใจทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำ	3.58	0.77	สูง
45	ฉันหวังว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำจะต้องดีที่สุด	3.68	0.85	สูง
60	ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด ฉันก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.66	0.73	สูง
75	แม้จะหมดกำลังใจ ฉันก็พยายามสู้ต่อไปเพื่อความสำเร็จในชีวิต	3.85	0.75	สูง
90	เมื่อคิดจะทำอะไรฉันก็รู้สึกล่วงหน้าว่าจะทำไม่สำเร็จ	3.35	0.97	ปานกลาง
	รวม	3.61	0.43	สูง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านภาวะอารมณ์โดยทั่ว ๆ ไป โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.61, SD = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการมีความสุข ความพอใจในชีวิต พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 114 ฉันอยากมีความสุขมากกว่าปัจจุบัน ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.24, SD = 0.96$) ส่วนข้อที่ 14 ฉันรู้สึกว่ารุ่น

ในจิตใจ ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวจลิตทางอารมณ์ในด้านภาวะ
อารมณ์ทั่วๆไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26, SD = 1.02$)

ส่วนในประเด็นการมองโลกในแง่ดี พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความ
เจตียวจลิตทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 90 เมื่อคิดจะทำอะไรฉันก็รู้สึก
ล่วงหน้าว่าจะทำไม่สำเร็จ ($\bar{X} = 3.35, SD = 0.97$) ที่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความ
เจตียวจลิตทางอารมณ์ในด้านภาวะอารมณ์ทั่วๆไปอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวจลิตทางอารมณ์ของนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ

ความเจตียวจลิตทางอารมณ์	เพศชาย n = 152		เพศหญิง n = 231	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านส่วนบุคคล	3.32	0.32	3.34	0.34
ด้านระหว่างบุคคล	3.58	0.38	3.67	0.33
ด้านการปรับตัว	3.05	0.30	3.11	0.30
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	3.09	0.44	3.05	0.42
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วๆไป	3.56	0.43	3.65	0.43
รวม	3.32	0.30	3.36	0.28

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความ
เจตียวจลิตทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32, SD = 0.30$ และ $\bar{X} = 3.36$
 $SD = 0.28$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงมีความ
เจตียวจลิตทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด
อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วๆไปอยู่ในระดับสูง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา

ความเจตียวฉลาดทางอารมณ์	สาขาวิชา							
	สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์		วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	n = 99		n = 89		n = 90		n = 105	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านส่วนบุคคล	3.30	0.333	3.28	0.31	3.37	0.32	3.37	0.36
ด้านระหว่างบุคคล	3.68	0.35	3.61	0.35	3.65	0.37	3.60	0.35
ด้านการปรับตัว	3.08	0.31	3.07	0.27	3.08	0.31	3.12	0.31
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	2.98	0.41	3.02	0.38	3.11	0.48	3.14	0.43
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	3.61	0.46	3.55	0.36	3.69	0.44	3.59	0.45
รวม	3.33	0.28	3.30	0.25	3.38	0.30	3.36	0.31

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มสาขาวิชา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียด นิสิตทุกสาขาวิชา มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคลและด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตทุกสาขาวิชา มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ความเจตียวฉลาดทางอารมณ์	ชั้นปีที่ศึกษา							
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	
	n = 112		n = 97		n = 89		n = 85	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านส่วนบุคคล	3.31	0.32	3.40	0.36	3.29	0.32	3.33	0.32
ด้านระหว่างบุคคล	3.63	0.36	3.67	0.35	3.61	0.39	3.63	0.32
ด้านการปรับตัว	3.04	0.29	3.11	0.32	3.11	0.28	3.09	0.31
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	3.03	0.43	3.06	0.42	3.09	0.49	3.09	0.38
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	3.62	0.45	3.65	0.44	3.57	0.44	3.61	0.38
รวม	3.32	0.28	3.38	0.29	3.33	0.30	3.35	0.27

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกชั้นปีมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกชั้นปี มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความเครียดฉลาดทางอารมณ์ของ
นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความเครียดฉลาดทางอารมณ์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	ต่ำ n = 22		ปานกลาง n = 223		สูง n = 138	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านส่วนบุคคล	3.16	0.35	3.32	0.31	3.37	0.35
ด้านระหว่างบุคคล	3.41	0.31	3.64	0.36	3.67	0.35
ด้านการปรับตัว	2.95	0.32	3.09	0.31	3.11	0.28
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	2.83	0.45	3.05	0.43	3.12	0.41
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	3.22	0.52	3.61	0.43	3.67	0.39
รวม	3.13	0.30	3.34	0.28	3.38	0.27

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง มีความเครียดฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเครียดฉลาดทางอารมณ์ในด้าน ส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตมีความเครียดฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเครียดฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 13 - 22

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามเพศ

ความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์	เพศชาย n = 152		เพศหญิง n = 231		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านส่วนบุคคล	3.32	0.32	3.34	0.34	0.66	0.508
ด้านระหว่างบุคคล	3.58	0.38	3.67	0.33	2.47	0.014
ด้านการปรับตัว	3.05	0.30	3.11	0.30	2.09	0.037
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	3.09	0.44	3.05	0.42	0.98	0.329
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	3.56	0.43	3.65	0.43	1.90	0.058
รวม	3.32	0.30	3.36	0.28	1.48	0.140

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคล ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านการปรับตัว นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเจ็ลยวณลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา

ความเจตียวฉลาด ทางอารมณ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านส่วนบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.65	0.22	1.99	0.115
	ภายในกลุ่ม	379	41.25	0.11		
	รวม	382	41.90			
ด้านระหว่างบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.41	0.14	1.07	0.361
	ภายในกลุ่ม	379	47.79	0.13		
	รวม	382	48.20			
ด้านการปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.16	0.05	0.57	0.633
	ภายในกลุ่ม	379	34.13	0.09		
	รวม	382	34.29			
ด้านการจัดการบริหาร ความเครียด	ระหว่างกลุ่ม	3	1.77	0.59	3.26	0.022
	ภายในกลุ่ม	379	68.53	0.18		
	รวม	382	70.30			
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3	0.94	0.31	1.69	0.169
	ภายในกลุ่ม	379	70.33	0.19		
	รวม	382	71.27			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.31	0.10	1.25	0.291
	ภายในกลุ่ม	379	30.94	0.08		
	รวม	382	31.25			

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการบริหารความเครียดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยจุดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	$\bar{X}$	3.02	2.98	3.11	3.14
มนุษยศาสตร์	3.02				
สังคมศาสตร์	2.98				*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.11				
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.14				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชา
สังคมศาสตร์ มีความเฉลี่ยจุดทางอารมณ์ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด ต่างกับ
นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ความเจตียวฉลาด ทางอารมณ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านส่วนบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.66	0.22	2.02	0.111
	ภายในกลุ่ม	379	41.24	0.11		
	รวม	382	41.90			
ด้านระหว่างบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	0.15	0.04	0.39	0.758
	ภายในกลุ่ม	379	48.05	0.127		
	รวม	382	48.20			
ด้านการปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.32	0.11	1.19	0.314
	ภายในกลุ่ม	379	33.97	0.08		
	รวม	382	34.29			
ด้านการจัดการบริหาร ความเครียด	ระหว่างกลุ่ม	3	0.27	0.09	0.50	0.685
	ภายในกลุ่ม	379	70.03	0.19		
	รวม	382	70.30			
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วๆ ไป	ระหว่างกลุ่ม	3	0.29	0.09	0.51	0.675
	ภายในกลุ่ม	379	70.98	0.19		
	รวม	382	71.27			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.19	0.06	0.78	0.503
	ภายในกลุ่ม	379	31.06	0.08		
	รวม	382	31.25			

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน
มีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านส่วนบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.85	0.43	3.95	0.020
	ภายในกลุ่ม	380	41.05	0.11		
	รวม	382	41.90			
ด้านระหว่างบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.27	0.63	5.14	0.006
	ภายในกลุ่ม	380	46.93	0.12		
	รวม	382	48.20			
ด้านการปรับตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	2.60	0.076
	ภายในกลุ่ม	380	33.83	0.08		
	รวม	382	34.29			
ด้านการจัดการบริหารความเครียด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.85	4.75	0.009
	ภายในกลุ่ม	380	68.59	0.18		
	รวม	382	70.30			
ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2	3.89	1.95	10.97	0.000
	ภายในกลุ่ม	380	67.38	0.18		
	รวม	382	71.27			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.61	7.66	0.001
	ภายในกลุ่ม	380	30.04	0.07		
	รวม	382	31.25			

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตมีความเฉลี่ยวฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับตัวไม่พบความแตกต่างกัน

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 18 - 22

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านส่วนบุคคล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	$\bar{X}$	3.16	3.32	3.37
ต่ำ	3.16			*
ปานกลาง	3.32			
สูง	3.37			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ ในด้านส่วนบุคคล ต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านระหว่างบุคคล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	$\bar{X}$	3.41	3.64	3.67
ต่ำ	3.41		*	*
ปานกลาง	3.64			
สูง	3.67			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ ในด้านระหว่างบุคคล ต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด จำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	$\bar{X}$	2.83	3.05	3.12
ต่ำ	283			*
ปานกลาง	305			
สูง	312			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด ต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	$\bar{X}$	3.22	3.61	3.67
ต่ำ	322		*	*
ปานกลาง	361			
สูง	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเฉลี่ยวงลาดทางอารมณ์ ในด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป ต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างความเฉลี่ยขนาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
	$\bar{X}$	3.13	3.34	3.38
ต่ำ	3.13		*	*
ปานกลาง	3.34			
สูง	3.38			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลี่ยขนาดทางอารมณ์โดยรวม ต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาความเจตียวฉลาตทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป
2. เปรียบเทียบความเจตียวฉลาตทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามตัวแปร เพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า จำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความเจตียวฉลาตทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 125 ข้อ โดยนำมาจากมาตรฐานประเมินความฉลาตทางอารมณ์ ของ คมเพชร จัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2544) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับรูปแบบและข้อคำถาม เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9415

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละด้าน และโดยรวม จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบที และเปรียบเทียบความแตกต่างของความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป อยู่ในระดับสูง
 2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป อยู่ในระดับสูง
- เมื่อเปรียบเทียบความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชายและนิสิตหญิงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ด้านส่วนบุคคล ด้านการจัดการบริหารความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านระหว่างบุคคลและด้านการปรับตัว พบว่านิสิตชายและหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียด นิสิตทุกสาขาวิชามีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตทุกสาขาวิชามีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ในด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดการบริหารความเครียด พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ในด้านการจัดการบริหารความเครียด แตกต่างกับนิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกชั้นปี มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกชั้นปีมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว และด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกชั้นปีมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ในด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนในด้านระหว่างบุคคลและด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านส่วนบุคคล และด้านการจัดการบริหารความเครียดต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

อภิปรายผล

จากการศึกษาความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุบางประการที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นช่วงนี้คือ เป็นช่วงวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว มีความเข้มของอารมณ์สูง ไม่นั่นคง ซึ่งพัฒนาการของวัยรุ่นระยะนี้มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน เช่น ทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ บางทีอาจเรียกรู้วัยรุ่นในช่วงวัยนี้ว่า “วัยพายุบูแคม” ซึ่งไม่ว่าอารมณ์ประเภทใดมักมีความรุนแรง อ่อนไหว เปลี่ยนแปลงง่าย และการควบคุมอารมณ์ยังไม่ดีพอ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543 : 336) ซึ่งการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์เหล่านี้ จะทำให้นิสิตบางคนมีอารมณ์อ่อนไหว และหงุดหงิดง่าย ส่งผลให้ในบางครั้งนิสิตไม่สามารถที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ สอดคล้องกับ สุชา จันทน์หอม (2541 : 117) ที่ให้ความเห็นว่าอารมณ์อาจทำให้เกิดผลเสียได้หลายอย่าง นิสิตต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ พยายามระงับความรุนแรงของอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่พอเหมาะพอควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพ และการสมาคมกับผู้อื่น และยังให้ความคิดเห็นอีกด้วยว่าการควบคุมอารมณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญมาก เนื่องจากคนโดยปกติจะต้องอยู่รวมกับผู้อื่น ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จึงไม่ควรปล่อยให้อารมณ์มีอำนาจอยู่เหนือตนเอง อันจะทำให้มีความประพฤติผิดระเบียบแบบแผน อันติงามของสังคม นอกจากนี้ สุภาณี เจียมศักดิ์ (2543 : 87) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตให้ความเห็นว่า นิสิตส่วนใหญ่มีอารมณ์ แปรปรวน โกรธง่าย จึงควรต้องมีการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกที่รุนแรง และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำกิจกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงความเครียด ความรู้สึกที่ไม่ดี ทำจิตใจให้ร่าเริง แจ่มใส มองโลกในแง่ดี และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วน จารุวรรณ สกุลคู (2545 : 78) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และซอลัดดา ขวัญเมือง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ความฉลาดในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการศึกษาพบว่า

1.1 ด้านส่วนบุคคล จากการศึกษพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเจตียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านส่วนบุคคลเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่นิสิตมีความเจตียวฉลาดทางอารมณ์

ในระดับสูงได้แก่ ความสามารถเคารพในศักดิ์ศรีของตน และความสามารถในการรู้จักและเข้าใจ ศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยได้มีการ ส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาส แสดงความสามารถในด้านต่างๆตามศักยภาพของตนในทุกๆระดับ โดยมีการจัดกิจกรรมที่เปิด โอกาสให้นิสิตได้แสดงความสามารถในทุกๆด้าน มีโลกทัศน์กว้างไกลในรูปกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความเป็นผู้นำ เพื่อสร้างสรรค์ประสบการณ์ชีวิตในด้านต่างๆ และสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ดี (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542: 87-88) ส่วนประเด็นที่นิสิตมีความ เฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและความเชื่อของตนเอง และมีความรู้สึก อิศระที่แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในช่วงวัยรุ่น นิสิตจะรู้สึกสับสนทาง อารมณ์มากกว่าในวัยที่ผ่านมา เพราะสาเหตุเกี่ยวพันซับซ้อนหลายประการเช่นเป็นช่วงเปลี่ยน วัย เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งเป็นระยะที่นิสิตเรียนรู้ที่จะมีบทบาทเช่นเดียวกับบทบาท ของผู้ใหญ่ ในด้านความประพฤติ ความรับผิดชอบ และอุปนิสัยใจคอ แต่เนื่องจากเป็นระยะแรก เริ่มจึงมีความสับสน ลังเลใจ ไม่แน่ใจ ไม่ทราบว่าจะบทบาทที่ถูกที่ควรนั้นควรจะเป็นอย่างไร และ นิสิตจะต้องเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพต่อไปในระยะวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นการเลือกอาชีพจึง เป็นเรื่องที่สำคัญต่อชีวิตจิตใจ อารมณ์ ความต้องการของตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้องทำให้เกิด ความสับสนง่ายเพราะนิสิตอยู่ภายใต้ความกดดัน (สุชา จันทรเฒ. 2541 : 336) และจากการ รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความ เฉลียวฉลาด ทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านส่วนบุคคล พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ยัง ใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล จึงยึดเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่และมักพิจารณาว่าความคิด ของคนอื่นไม่สำคัญ ดังนั้นนิสิตควรที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ได้ ซึ่งจะทำให้นิสิตรู้จัก ควบคุมตนเองในสถานการณ์ต่างๆได้ และควรที่จะรู้ว่า ตนเองมีอารมณ์อยู่ในระดับใด ดังนั้น นิสิตจึงต้องมีความรับผิดชอบในการแสดงออกทางอารมณ์ของตนที่เป็นเหตุเป็นผลที่เพียงพอ ด้วย เพื่อจะทำให้ไม่เกิดปัญหาในการคบเพื่อนได้

1.2 ด้านระหว่างบุคคล ผลการศึกษาพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคลทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตในวัยนี้ชอบรวมกลุ่มอยู่กับแบบสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นวัยที่ต้องการเพื่อนที่ เข้าใจ เพื่อช่วยลดความวิตกกังวล ผ่อนคลายความวิตกกังวล ผ่อนคลายความตึงเครียด ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจะก่อให้เกิดความอบอุ่นมีมิตรไมตรี และมีความนับถือซึ่งกัน และกัน นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยก็ได้จัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มนิสิตบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการจัดกีฬาภายในมหาวิทยาลัย กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา และกิจกรรมของชมรม ต่างๆ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังให้นิสิตได้เรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกัน อีกทั้งเรียนรู้การทำงานใน ลักษณะการให้บริการแก่สังคม ทั้งยังเป็นการฝึกฝนทักษะ ความชำนาญในด้านอาชีพสำหรับ

ประกอบอาชีพ ส่งผลให้นิสิตมีความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับ ขวัญฤดี ขำซอนสัจย์ (2542 : 77) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับนริรัตน์ วิจิตรแก้ว (2542 : 99) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนา นักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษา นาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ในด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา พบว่านักเรียน นักศึกษามีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุวรรณ หันไชยงูวา (2531 : 116) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนา นักศึกษาของสภวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลว่า มีการพัฒนาในระดับมาก และจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความเจตียวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านระหว่างบุคคล สรุปได้ว่า นิสิตควรที่จะต้องรู้จักทำความเข้าใจกับผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งให้ได้มากที่สุด ต้องมีความเสียสละ ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ นอกจากนั้นนิสิตจะต้องรู้ว่าควรจะทำตัวอย่างไรเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อรักษาน้ำใจผู้อื่น และสามารถที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.3 ด้านการปรับตัว จากการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเจตียวณลาดทางอารมณ์ในด้านการปรับตัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่กำลังเรียนรู้อาชีพของตนเองและผู้อื่นในสังคม และต้องการเวลาในการปรับตัว เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ให้มีความมั่นใจในตนเองและมีความเป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งนิสิตอาจจะขาดความสามารถในการปรับสภาวะอารมณ์ของตนเองให้มีความยืดหยุ่น ความสามารถในการที่จะยอมรับความจริงและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอาจจะทำได้ยังไม่ดีพอ รวมทั้งความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึกของตนเอง การตีความหมายและเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ (ชอลัดดา ขวัญเมือง. 2542 : 29) สอดคล้องกับ วารุณี แจ่มกระจาย (2540 : 118) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยเกื้อการุณย์มีการปรับตัวทางด้านอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง และเช่นเดียวกันกับ จรวยพร กาญจนโชติ (2536 : 120) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับตัวและสุขภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ มีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง และจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความเจตียวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการปรับตัว พบว่า นิสิตควรที่จะรู้จักการคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกวิธี รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อจะสามารถเอาตัวรอด

ได้ เมื่ออยู่ในเหตุการณ์คับขัน นิสิตควรคิดให้รอบคอบก่อนซึ่งจะช่วยให้ นิสิตตระหนักถึงข้อผิดพลาดและหาทางแก้ไขได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งต้องรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกันและเห็นใจกันเมื่อมีปัญหา

1.4 ด้านการจัดการบริหารความเครียดจากการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านการจัดการบริหารความเครียดทั้งโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตที่อยู่ในวัยนี้เป็นวัยที่อารมณ์ อ่อนไหวง่าย มีความละเอียดอ่อน บอบบางต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆที่อยู่รอบตัว และยังเป็นวัยที่ไม่สามารถที่จะควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆได้ดีเท่าที่ควร นอกจากนั้นนิสิตต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ทุ่มเทให้กับการเรียนเพื่อให้ตนเองประสบผลสำเร็จ จึงอาจจะทำให้นิสิตเกิดความเครียดได้ อีกทั้งนิสิตเองยังไม่สามารถควบคุมตนเองจากความเครียดได้ดีพอ สอดคล้องกับ สุจริต สุวรรณชีพ (2531 : 95) ที่ศึกษาพบว่า ความเครียดเป็นภาวะของจิตใจที่ตื่นตัวเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์หรือความกดดันนั้นๆมากเกินไปจนเกินกว่ากำลังความสามารถในเวลาปกติจะแก้ไขหรือขจัดให้หมดสิ้นหรือบรรเทาลงได้ นอกจากนี้วณิ เทศน์ธรรม (2541 : 79) ได้ทำการศึกษาเรื่องความเครียดของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรีชัยภูมิ พบว่านักศึกษาที่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรัญญา จอดนอก (2544 : 86) ที่ศึกษาเรื่องความเครียดและการปรับตัวของบุคลากรพยาบาลโรงพยาบาลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรทางการพยาบาลส่วนใหญ่มีความเครียดในระดับปกติ และจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบ สอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านการจัดการบริหารความเครียด พบว่าเมื่อนิสิตเกิดความเครียด นิสิตควรที่จะต้องรู้จัก ผ่อนคลายอย่างเหมาะสม และจะต้องรู้จักควบคุมและแก้ปัญหาความเครียดของตนเองโดยวิธีการที่สร้างสรรค์ และมีสติ ไม่ควรนำเอาความเครียดมาเป็นเหตุผลในการกระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งนิสิตสามารถหาทางออกอย่างถูกวิธีได้ เช่น โดยการเล่นกีฬา เล่นดนตรี อ่านหนังสือ ไม่อยู่ใกล้กับสิ่งยั่วยุอารมณ์ต่างๆ และเมื่อมีปัญหา นิสิตควรที่จะปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา หรือเพื่อนๆ เพื่อที่จะได้ช่วยแก้ไขปัญหและเป็นกำลังใจให้กับตัวนิสิตเองได้

1.5 ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป ผลการศึกษาพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป ทั้งในประเด็นหลักและโดยรวมอยู่ในระดับสูง จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ทำให้วัยรุ่นโดยทั่วไปมีความสุข ส่วนมากจะมีสาเหตุมาจากการเกิดความรู้สึกว่าตนมีสถานภาพเช่นเดียวกันหรือเหนือกว่าคนอื่น มีความแน่ใจในตัวเองว่ามีข้อดี การได้ระบายพลังงานในตัวเองออกไปบ้าง รวมทั้งการรับรู้เรื่องตลกขบขัน และนิสิตในวัยนี้จะมี ความซาบซึ้งประทับใจกับการกระทำของคนอื่นง่าย เนื่องจากมีอารมณ์อ่อนไหว และมีจินตนาการสูง ประกอบกับการอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่ถูกใจ รู้ใจ จะพูดคุยกันด้วยเรื่องต่างๆ จะ

ลืมความทุกข์ ความกังวลใจไปในชั่วระยะเวลาหนึ่ง (พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539 : 64) สอดคล้องกับ ประยูรศรี มณีสร (2532 : 123) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความสุขจะแสดงออกทางอารมณ์ มักจะทำงาน สนุกสนานกับชีวิต สามารถแสดงความโกรธ ความกลัวอย่างปกติ โดยไม่รู้สึกว่าตนกระทำผิด รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองมากกว่าถูกอารมณ์ควบคุม มีจิตใจอิสระอันเกิดจากความมั่นใจในตนเอง รู้จักใช้อารมณ์อย่างเหมาะสมและแสดงอารมณ์ต่างๆออกมาอย่างถูกต้องตามสถานการณ์ วัยรุ่นที่มีการปรับตัวดีนั้นจะต้องสามารถยอมรับความจริงของชีวิตและข้อเท็จจริงบางอย่างในชีวิตที่คนเราไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ มีสภาพความเป็นจริงที่ตายตัวบางประการที่คนเราต้องยอมรับ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับผลการวิจัยของโบมไมสเตอร์และเลียร์ (จารุวรรณ สกุลกู .2545 : 80 ; อ้างอิงจาก Baumeister and Leary. 1995 : 497-529) ที่พบว่า การได้รับให้เข้ากลุ่ม การได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลในกลุ่ม หรือการยินดีต้อนรับ จะนำไปสู่อารมณ์ทางบวก เช่น ความสุข ความเบิกบานใจ ความสงบ ความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ อันเป็นดัชนีของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ และจากการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในด้านภาวะอารมณ์ต่างๆไป พบว่า นิสิตควรมีความพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดความเครียด จะต้องมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองทำ และเนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มองโลกในแง่ดี แต่ยังขาดความมีเหตุผล ความมีวิจารณญาณ และขาดประสบการณ์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2. ผลการศึกษาพบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนิสิตชายและนิสิตหญิงมีวัยที่ใกล้เคียงกันโดยนิสิตหญิงจะมีอายุระหว่าง 17-21 ปี ส่วนนิสิตชายจะมีอายุระหว่าง 19 -21 ปี ซึ่งเป็นระยะวัยรุ่นตอนปลายเช่นเดียวกัน จึงมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสามารถ เรียนรู้วิธีการช่วยลดปัญหาทางด้านอารมณ์ได้ดีกว่าในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ประกอบกับวิธีการเลี้ยงดูบุตรทั้งชายและหญิงของครอบครัวไทยในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกัน มีการให้สิทธิ เสรีภาพเหมือนกัน ดังนั้นจึงทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงไม่มีความแตกต่างในเรื่องของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากนัก ดังจะเห็นได้จากการกล่าวถึงพัฒนาการหรือปัญหาทางด้านอารมณ์ในช่วงวัยรุ่นของนักจิตวิทยาต่างๆมักจะกล่าวรวมๆกันโดยไม่มีการแยกความแตกต่างทางด้านอารมณ์ของเพศชายและเพศหญิงเหมือนความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย (ซอลัดดา ขวัญเมือง. 2542 : 103) สอดคล้องกับ โกลแมน (จารุวรรณ สกุลกู. 2545 :27 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998 : 7) ที่กล่าวว่า เพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันในความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ แต่การที่บุคคลมีประสบการณ์ส่วนตัวแตกต่างกัน ทำให้มีข้อดี ข้อด้อย แตกต่างกันในส่วน เช่น บางคนมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมาก แต่ขาดความสามารถในการจัดการกับความเศร้าโศก

เสียใจของตนเอง ในขณะที่บางคนอาจจะรู้ว่าขณะนี้ตนอยู่ในภาวะอารมณ์ใด แต่การแสดงออกของอารมณ์กลับไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตชายและนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ในด้านระหว่างบุคคล และด้านการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังที่ บาร์-ออน (จารุวรรณ สกุลคุ. 2545 : 27 ; อ้างอิงจาก Bar-on. 1997) กล่าวว่าโดยทั่วไปแล้วเพศหญิงจะรับรู้สภาวะอารมณ์ของตน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีการปฏิบัติระหว่างบุคคลได้ดีกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวได้ง่ายกว่าและจัดการกับสภาวะกดดันได้ดีกว่าเพศหญิง

3. ผลการศึกษาพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในสาขาวิชา

สังคมศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีนิสิตระดับปริญญาตรี 12 คณะซึ่งในการวิจัยนี้มีการจัดกลุ่มนิสิตออกเป็น 4 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิสิตทั้ง 4 สาขานี้ต้องเรียนวิชาพื้นฐานบังคับด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดำเนินการโดยคณะมนุษยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตจะต้องเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเช่นเดียวกันทุกคณะ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถอย่างกว้างขวางและรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็น ส่วนหมวดวิชาเอกผู้เรียนจะเลือกเรียนวิชาเอกที่คิดว่าเรียนได้และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของตัวเอง (ปริยาภรณ์ เพ็ญสุขใจ. 2542 : 74) สอดคล้องกับ จารุวรรณ สกุลคุ (2545 : 80) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตทุกกลุ่มวิชาชีพมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านการบริหารจัดการความเครียดแตกต่างกับนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีค่อนข้างที่จะเข้มงวดด้านการให้คะแนน และผู้เรียนจะต้องเอาใจใส่ในการเรียนมากเป็นพิเศษ เนื่องจากการเรียนที่อาศัยความรู้ ความเข้าใจ เรียนรู้หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติจริง จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนได้ ทำให้นิสิตส่วนมากมีความเครียดสูง ก่อให้เกิดความหงุดหงิด รำคาญใจ ส่งผลให้นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านการจัดการบริหารความเครียดต่างกับนิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (ศศิ พินต์ทรงสัจย์. 2542 : 53) สอดคล้องกับขวัญทิพา โฉมแดง (2541 : 82) ที่กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดว่าตนเองเป็นนิสิตที่เรียนเก่งและถูกคาดหวังจาก

ครอบครัวและมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และบรรยากาศการเรียนการสอนมักอยู่ในอาคารฝึกปฏิบัติงาน พบแต่อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ มากกว่าการได้พบปะบุคคล ตรงกันข้ามกับนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งจะได้พบปะผู้คนมากกว่า อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ดังนั้นการได้พบปะสนทนากับผู้อื่นจึงเป็นวิธีการที่ทำให้ได้ระบายความเครียดที่ได้ผลดีมากกว่าการที่จะต้องทำงานกับอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต ไม่สามารถแสดงความเห็นใจและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาได้

4. ผลการศึกษาพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า มีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 4 ชั้นปี มีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตทุกชั้นปีมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัวและด้านการจัดการบริหารความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระหว่างบุคคลและด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป นิสิตทุกชั้นปีมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลอยู่ในระดับสูง และผลการเปรียบเทียบความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาไม่พบว่ามีผลแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็อาจเป็นได้ และเนื่องจากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 18 – 23 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยที่ใกล้เคียงกันมากและยังเป็นช่วงของการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความสับสน มีสภาพอารมณ์ที่รุนแรง ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ชอบอิสระเสรี และชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ประกอบกับที่มหาวิทยาลัยเปิดให้มีชมรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเพื่อให้นิสิตได้มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่งผลให้ความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละชั้นปีที่ศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ สกุลคู (2545 : 79) ที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์แตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 และสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูงมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์โดยรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลี่ยความวิตกกังวลทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐพล แนวจำปา ที่พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นกลุ่มนิสิตที่มีความพยายาม มีความตั้งใจ มุ่งมั่นและให้ความสนใจในเรื่อง

ต่างๆเป็นอย่างดี ส่งผลให้นิสิตมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเพื่อน และจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่า ในทางตรงกันข้ามนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ยังต้องการความช่วยเหลือและเอาใจใส่มากขึ้น โดยการกระตุ้นส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมพัฒนาตนเองโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมในด้านต่างๆเพื่อให้นิสิตเกิดพัฒนาการทางอารมณ์ (ฉันทพล แนวจำปา. 2540 : 63)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคลและด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเช่นกัน ส่วนด้านส่วนบุคคล และด้านการจัดการบริหารความเครียด นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีความกังวลใจในอนาคตของตนเอง การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน และวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากเพื่อน หากรู้ว่าตนไม่สามารถทำได้ จะเกิดความรู้สึกกลุ้มเหงา สูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง และจะทำให้ตัวเองเป็นคนขาดความมั่นใจในตนเอง กลัวเพื่อนๆ ไม่ยอมรับเข้ากลุ่มด้วย จึงทำให้ไม่ชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนๆ ชอบปลีกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งส่งผลให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนภายในสถาบัน ทำให้ขาดทักษะในด้านต่างๆในการที่จะพัฒนาศักยภาพของนิสิตในด้านอารมณ์ต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านส่วนบุคคล ด้านระหว่างบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการบริหารจัดการความเครียด และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรที่จะตระหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นที่ยังอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง เช่น นิสิตรู้สึกอย่างไรก็แสดงออกอย่างนั้น นิสิตสามารถรู้ว่าตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร เป็นต้น และควรที่จะได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังแนวคิดและส่งเสริมพฤติกรรมที่จะพัฒนาทักษะในการประเมินสภาวะอารมณ์ของตนเองและบุคคลอื่นๆ ของนิสิตให้มากขึ้นด้วย

2. จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน และนิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปอยู่ในระดับสูง และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เท่านั้นที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในด้านระหว่างบุคคล และด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปอยู่ในระดับสูง ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่ามีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะตระหนักถึงความสำคัญ

ของการพัฒนาศักยภาพของนิสิตในด้านภาวะอารมณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านการจัดการบริหารความเครียด ของนิสิตโดยทั่วไปให้มากขึ้น เสริมจุดที่ดีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม และควรที่จะเปิดโอกาสให้กลุ่มนิสิตมีการทำกิจกรรมร่วมกันให้มากขึ้นเพื่อที่จะส่งผลให้กลุ่มนิสิตมีความสุขกับการเรียน ไม่เครียดกับเรื่องเรียนมากเกินไป ทำให้นิสิตกล้าแสดงออกมากขึ้น เปิดเผยตัวเองมากขึ้น และทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังทำให้นิสิตมีความมั่นคงทางอารมณ์มากขึ้น และมีการพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากยิ่งขึ้นด้วย

3. ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนานิสิต เช่นอาจารย์ผู้สอน หรือฝ่ายกิจการนิสิตของสำนักกิจการนิสิต หัวหน้าฝ่ายแนะแนวและบริการอาชีพของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรที่จะนำผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องเหล่านี้อยู่ในระดับต่ำกว่าในเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ข้อที่ว่า นิสิตสามารถรู้ว่า ตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร นิสิตชอบปฏิบัติตามคำแนะนำของคนที่นิสิตไว้วางใจ ไม่ว่าจะเป็นประสบปัญหาอะไร นิสิตจะปรึกษาคนที่นิสิตไว้วางใจ นิสิตชอบจินตนาการและคิดฝันไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าอยู่ที่ไหน นิสิตก็ปรับตัวได้ นิสิตทนไม่ได้ที่จะให้ใครมาเอาเปรียบ นิสิตอยากมีความสุขมากกว่าปัจจุบัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะให้คำแนะนำจัดการฝึกอบรมหรือจัดให้มีการจัดกิจกรรมเสริม เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในเรื่องเหล่านี้ให้สูงขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลมาปรับปรุงและพัฒนานิสิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรที่จะมีการศึกษาเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนแห่งอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุมประชากรในวงกว้างขึ้น
2. ควรที่จะมีการศึกษาเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับในนิสิตกลุ่มเดิม เพื่อจะได้ทราบถึงพัฒนาการของนิสิต และเพื่อช่วยให้ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อผลสำเร็จในการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต
3. ควรที่จะมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างในตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา สภาพครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น
4. ควรที่จะมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้ในกลุ่มของนิสิตบัณฑิตศึกษา รวมไปถึงนิสิตภาคพิเศษ และภาคสมทบ เพื่อให้ได้ข้อมูลภาพรวมของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการที่จะใช้วางแผนงานในการพัฒนานิสิตที่เหมาะสมต่อไป

5. ควรที่จะมีการศึกษาแนวทางสนับสนุนให้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้มี
โอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านสังคม อารมณ์ ให้มากขึ้น

6. ควรที่จะมีการศึกษาองค์ประกอบของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของคนไทย ใน
ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาสถาบันอาชีพต่างๆ เพื่อให้ได้องค์
ความรู้เกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2543ก, 6-8 กันยายน). เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี เรื่องสุขภาพจิตดีด้วยอีคิว. โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพฯ : หน้า 55 – 56.
- _____. (2543ข). รายงานวิจัย การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี. กรุงเทพฯ : พัฒนาสุขภาพจิต.
- _____. (2544). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์ ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กวี ศรีเวศร. (2543). วิถีวัดบุคลิกภาพและเชาว์อารมณ์-EQ (แปลจากผลงานของ Victor Serebriakoff สถาบัน Mensa แห่งสหรัฐอเมริกา). กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ขวัญทิwa โฉมแดง. (2541). การศึกษาสุขภาพจิตของนิสิตที่กู้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์. (2542). การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- คมเพชร จัตรศุกกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2544). รายงานวิจัย เรื่อง การสร้างมาตรฐานประเมินและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรวยพร กาญจนโชติ. (2536). การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- จารุวรรณ สกุลกู. (2545). อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชนันภรณ์ ลักษณะพิเชษฐ์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลลดา จ้อยโสภณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไพรินทร์ ทองภาพ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2545

- ชอลัดดา ขวัญเมือง. (2542). รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม.
- ญาดา หลาวเพชร. (2544). บทบาทของบิดา บทบาทของมารดา กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา,” รวมบทความวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2539, มีนาคม). “มาตรวัดอารมณ์อัจฉริยะ,” วารสารUPDATE. 10(117) : 55 -61.
- _____. (2542). จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ชนวรรณ ท่าพริก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไพรินทร์ ทองภาพ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2545
- นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. (2542). การพัฒนานักศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมิน ตนเองของนักเรียน นักศึกษา นานุศิลป์ชั้นกลาง และชั้นสูง วิทยาลัยนานาชาติกรุงเทพ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทนา วงษ์อินทร์. (2543). “การพัฒนาอารมณ์,” รวมบทความวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- นิตยา คชภักดี. (2542). “EQ กับความสำเร็จในชีวิต,” *Life & family*. 22(4) : 109 –112.
- ประชัน จันทรสุข. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์กับความสามารถในการ ปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูรศรี มณีสร. (2532). จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาคจิตวิทยาและ การแนะแนว วิทยาลัยครูจันทระเกษม.
- ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ. (2542). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน : กรณีศึกษานักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- ปาริชาติ รัตนราช. (2544). ตัวแปรบางประการที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในอาชีพของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลใน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2543). "คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ," *รวมบทความวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). *พัฒนาการวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ แกรมมี.
- พระราชวรมูณี. (2543). "คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ," *รวมบทความวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- มนัส บุญประกอบ. (2543). "อิทธิพลภาวะผู้นำในบางประการ," *รวมบทความทางวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2542). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี ฝ่ายแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- ยุทธนา ไชยจุล. (2543). "ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา," *รวมบทความวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2542, สิงหาคม). "แนะนำหนังสือ Emotional Intelligence at Work," *พฤติกรรมศาสตร์*. 5(1) : 89-94.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา แพทยานันท์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ลักขมี นันก้อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไพรินทร์ ทองภาพ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2545.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2535). "การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลในยุคสังคมข่าวสาร," *วารสารรวมคำแหง*. 15(2) : 101-105.
- วณี เทศน์ธรรม. (2541). *ความเครียดของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีศรีรัชฎา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วารุณี แจ่มกระจ่าง. (2540). *การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์*. สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วิชัย ดันศิริ. (2542). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา .พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาสลักพันธ์ ชวัลลล. (2543). "การพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์เพื่อความสำเร็จในการทำงาน," รวมบทความทางวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และอุสา สุทธิสาคร. (2542). การศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบด้านชีวประวัติของนักศึกษา กับความสามารถทางด้านเชาวน์อารมณ์ : ความจริงของชีวิตที่ไม่ใช่แฟชันนิยม. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2542). เชาว์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. บริษัท เอกซ์เปอร์เน็ท จำกัด. ✓
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2543). จิตวิทยาเด็กพิเศษ แนวคิดสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิพันธ์ ทรงสัดย. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สมพร มุทฺธนี. (2539). มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสุนีย์ ศุภรเดมีย์. (2543). ศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์ปัญญากับเชาวน์อารมณ์ของวิศวกร ครูพยาบาล นักร้อง และพระสงฆ์ที่ประสบความสำเร็จ. วทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สาธิตา เมธนาวัน. (2545). องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาล. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รายงานวิจัยเชิงเอกสาร เรื่อง รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด.
- สุจิต สวรรณชีพ. (2535, ตุลาคม). "สุขภาพจิตคนไทยในสังคมปัจจุบัน" 15 : 2
- สุชา จันทรเอม. (2541). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดารัตน์ หนูหอม. (2544). อิทธิพลของเชาวน์อารมณ์ที่มีต่อความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลศิริราช. วทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาณี เจียมศักดิ์. (2543). พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- สุรางค์ ไคว์ตระกูล.(2533). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ หันไชยงวา. (2531). *การพัฒนานักศึกษาของสหวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัดสำเนา.
- แสงอุษา โลจนานนท์ และกฤษณ์ รุยาพร. (2543). *การบริหารอารมณ์ด้วยรอยยิ้มแบบไทย*. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณและวิลาสลักษณ์ ชวัลลี. (2542). "การทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพมาตราวัดสติปัญญาทางอารมณ์ของซัทท์และคณะ," *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องทฤษฎีและการวัดอีคิว*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- อรัญญา จอดนอก. (2544). *ความเครียดและการปรับตัวของบุคลากรพยาบาล โรงพยาบาล* กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์. (2543). "EQ : ความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงาน," *รวมบทความวิชาการ EQ*. กรุงเทพฯ : DESKTOP การพิมพ์.
- Astin, Alexander W. (1993). *What Matters in College: Four Critical Years Revisited*. Sanfrancisco : Jossey-Bass Publisher.
- Bar-On. (2000, July). *Bar-On Test*. (Online). Available : <http://eqi.mhs.com>
- Cooper, R.K. & Sawaf, A (1997). *Executive EQ Intelligence in Leadership and Organization*. New York : Grosset/Putnam.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of Psychology Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Donaldson, June. (1997, June). "Emotional Intelligence Test," *Emotional Journal*.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Auckland : McGraw-Hill.
- Gardner, Howard. (1983). *Frames of Mind : The Theory of Multiple Intelligences*. New York : Basic Books.
- . (1993). *Multiple Intelligence : The Theory In Practice*. New York : Basic Books.
- Garrison,K.C. & Magoon,R.A. (1972). *Educational Psychology : A Integration of Psychology and Educational Practices*. Ohio : Charlese, Merrill.
- Goleman, D. (1998, November/ December). "What Make the Leader?" *Harvard Bussiness Review*. 76 : 93-104.
- Mayer, J.D. & Salovey, P. (1997). "What Is Emotional Intelligence?" in P. Salovey & D.J. Sluyter (eds). *Emotional Development and Emotion Intelligence*. (p.3 -31). New York : Basic Books.

- Mayer, J.D., DiPaolo, M. and Salovey, P. (1990). "Perceiving Affective in Ambiguous Visual Stimuli : A Component of Emotional Intelligence," *Journal of Personality Assessment*. 54(3&4) : 772-781.
- Menhart, S.F. (1998). Emotional Intelligence : An Alternative Explanation of Career Success. Development of Multicomponential Theory of Emotional Intelligence and Its Relationship to Interview Outcomes (affect). *Dissertation*, Ph.D.(Industrial Psychology). Florida : Graduate School University of South Florida. Photocopied.
- Salovey, P., & Mayer, J.D., Oldman, S.I, Turvey, C., Palfai, T.P. (1995). Emotional Attention Clarity and Repair : Exploring Emotional Intelligence Using the Trait – Mood Scale. 125-154. In J.W. Pennebaker (Ed.) *Emotional, Disclosure and Health*. Washington D.C. : American Psychological Association.
- Sternberg, R.J. & Kaufman, J.C. (1998). "Human abilities," *Annual Review of Psychology*, 49 : 479-502.
- Steve Hein. (1999). *Emotional Intelligence*. (Online). Available : <http://egi.org.com>
- Strongman, K.T. (1978). *The Psychology of Emotion*. New York : John Wiley and Sons Ltd.,
- Thorndike, E.L. (1920). "Intelligence and Its Uses,". *Harper's Magazine*. 140 : 227-235.
- Wagner, R.K. & Sternberg, R.J. (1985). "Practical Intelligence in Real-Word Pursuits : The Role of Tacit Knowledge,". *Journal of Personality and Social Psychology*, 49 : 458.
- Weisinger, Hendrie. (1998,). *Emotional Intelligence At Work : the Untapped edge For Success*. San Francisco : Jossey-Bass Inc.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York : Haper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สาขาวิชาที่ศึกษา

() สังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์

() มนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

() วิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์

คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์

() วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์

3. ชั้นปีที่ศึกษา

() ปี 1

() ปี 3

() ปี 2

() ปี 4 หรือสูงกว่า

4. คะแนนเฉลี่ยสะสม

() ตั้งแต่ 1.99 ลงไป

() 2.00 - 2.99

() ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเจตยวณลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นเป็นจริงมากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับตัวท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นความจริงมากที่สุด
 4 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นความจริงมาก
 3 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นความจริงปานกลาง
 2 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นความจริงน้อย
 1 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นความจริงน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่ สุด 1
1.	ฉันรู้สึกอย่างไรฉันก็จะแสดงออกอย่างนั้น.....					
2.	ฉันรู้สึกอึดอัดหากต้องแสดงความคิดเห็นในที่ สาธารณะทั่วไป.....					
3.	ไม่ว่าจะทำอะไร ฉันรู้สึกมั่นใจในสิ่งที่ทำ.....					
4.	ฉันพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อให้ชีวิตของ ตนเองมีความหมายมากที่สุด.....					
5.	ฉันชอบปฏิบัติตามคำแนะนำของคนที่ทำให้ฉันไว้วางใจ					
6.	ถึงแม้ว่าเพื่อนของฉันจะร้องไห้เสียใจ ฉันก็รู้สึก เฉยๆ.....					
7.	ฉันชอบทุกๆคนที่ยอมรับฉัน.....					
8.	ฉันชอบช่วยเหลือผู้อื่น.....					
9.	เมื่อฉันประสบปัญหา ฉันก็พยายามที่จะแก้ ปัญหานั้นแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม.....					
10.	ฉันพยายามพิจารณาทุกสิ่งทุกอย่างตามความ เป็นจริง.....					
11.	พอจะเริ่มฉันทำอะไรใหม่ๆ ฉันรู้สึกยุ่งยากลำบาก ใจ.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่ สุด
		5	4	3	2	1
12.	เมื่อมีปัญหา ฉันก็รู้ว่าจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร					
13.	เวลาโกรธ ฉันไม่รู้ว่าจัดการกับปัญหานั้นได้อย่างไร					
14.	ฉันรู้สึกวุ่นในจิตใจ.....					
15.	ฉันทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความมั่นใจ.....					
16.	ฉันสามารถบอกได้ว่า ตัวเองมีอารมณ์อย่างไร.....					
17.	เมื่อฉันโกรธใคร ฉันสามารถอธิบายให้คนที่ฉัน โกรธทราบได้.....					
18.	ฉันไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง.....					
19.	ฉันไม่ทราบเลยว่า ตัวเองมีอะไรดีบ้าง.....					
20.	ฉันค่อนข้างเชื่อมั่นความคิดของคนอื่นมากกว่าของ ตัวเอง.....					
21.	ฉันสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี.....					
22.	ฉันไม่กล้าบอกให้คนอื่นรู้ว่า ฉันหวังดีต่อเขา.....					
23.	ฉันไม่รู้สึกละอายที่จะเอาเปรียบคนบางคน.....					
24.	ฉันอยากสมหวังในชีวิต แต่ไม่ทราบว่าทำอย่างไร					
25.	ฉันมีประสบการณ์แปลก ๆ มากมายที่ไม่สามารถ อธิบายได้.....					
26.	ฉันรู้สึกยุ่งยากใจ ที่จะต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของ ตนเอง.....					
27.	ไม่ว่าปัญหาที่ต้องเผชิญจะเลวร้ายเพียงใด ฉันก็ไม่ หวาดหวั่น.....					
28.	ฉันควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้.....					
29.	ฉันไม่รู้ว่า จะทำอย่างไร จึงจะมีความสุข.....					
30.	ฉันพอใจทุกสิ่งทุกอย่างอย่างที่ฉัน.....					
31.	ฉันรู้สึกไม่สบายใจที่จะบอกให้คนอื่นทราบว่าตัวเอง รู้สึกอย่างไร.....					
32.	เมื่อไม่เห็นด้วยกับเรื่องใด ฉันกล้าแสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
33.	ฉันเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง.....					
34.	ฉันเคยประสบความสำเร็จมาบ้างในชีวิตที่ผ่านมา.....					
35.	ฉันชอบให้คนอื่นช่วยตัดสินใจให้.....					
36.	เพื่อนๆชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับฉัน.....					
37.	ฉันไม่ชอบปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนๆ.....					
38.	เพื่อนบางคนพูดว่า เขาไม่สามารถฟังฉันได้.....					
39.	ไม่ว่าจะประสบปัญหาอะไร ฉันจะปรึกษาคนที่ฉันไว้วางใจ.....					
40.	เพื่อนๆไม่ค่อยเข้าใจความคิดของฉัน.....					
41.	ฉันยากมากที่ฉันจะเปลี่ยนความคิดความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง.....					
42.	ฉันสามารถจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นได้โดยไม่หวาดวิตก.....					
43.	ฉันทนไม่ได้ที่จะให้ใครมาเอาเปรียบ.....					
44.	ฉันรู้สึกว่า ตัวเองเป็นคนขี้ยาก.....					
45.	ฉันหวังว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำ จะต้องดีที่สุด.....					
46.	ฉันยากที่จะเข้าใจความรู้สึกของตัวเอง.....					
47.	แม้ว่าอยากจะทำอะไร ฉันก็ไม่กล้าปฏิเสธ.....					
48.	ฉันรู้สึกไม่ค่อยพอใจตนเอง.....					
49.	ชีวิตของฉันไม่ค่อยจะมีความหมาย.....					
50.	ฉันรู้สึกยุ่งยากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง.....					
51.	ถ้าฉันเดินไปพบเด็กที่กำลังร้องไห้เพราะหลงทางกับพ่อแม่ ฉันก็จะให้ความช่วยเหลือ.....					
52.	ฉันเป็นคนร่าเริงแจ่มใส.....					
53.	ในบางสถานการณ์ ถ้าฉันทำผิดกฎระเบียบได้ ฉันก็จะทำ.....					
54.	ฉันพยายามถ่วงเวลาในการแก้ปัญหา เพื่อจะได้มีเวลาคิดอย่างรอบคอบ.....					
55.	ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ฉันพยายามจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
56.	ฉันพร้อมที่จะเปลี่ยนนิสัยบางอย่างของตนเอง.....					
57.	เวลาเครียด ฉันจะทำอะไรไม่ถูก.....					
58.	ไม่ว่าจะเถียงกับใคร ยิ่งเถียง เสียงของฉันก็ยิ่งดัง ขึ้นๆจนคนรอบข้างบอกให้ลดเสียงลงบ้าง.....					
59.	การดำเนินชีวิตโดยรวมของฉันค่อนข้างสุขสบาย พอสมควร.....					
60.	ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด ฉันก็ไม่ย่อถอยต่อ อุปสรรค.....					
61.	ฉันยากที่จะแสดงออกตามความรู้สึกที่แท้จริงของ ตน.....					
62.	ฉันกล้าบอกคนอื่นว่าตัวเองคิดอย่างไร.....					
63.	ถ้าเป็นไปได้ ฉันก็ไม่อยากเป็นอย่างที่ฉันเป็นใน ปัจจุบัน.....					
64.	ฉันไม่ค่อยสนใจอะไรอย่างจริงจังนัก.....					
65.	ฉันรู้สึกว่า ตัวเองเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ.....					
66.	ฉันใส่ใจกับความรู้สึกของผู้อื่น.....					
67.	ฉันไม่มีปัญหาในการคบเพื่อน.....					
68.	ฉันให้ความเคารพนับถือผู้อื่น.....					
69.	ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอะไร ฉันก็สามารถแก้ปัญหา นั้นได้					
70.	ฉันชอบจินตนาการและคิดฝันไปเรื่อย ๆ.....					
71.	ไม่ว่าอยู่ที่ไหน ฉันก็ปรับตัวได้.....					
72.	ฉันพยายามลืมเรื่องที่ทำให้ฉันเสียใจ แต่ก็ลืมไม่ลง					
73.	ฉันเป็นคนไม่ค่อยอดทน.....					
74.	ฉันพอใจชีวิตของตนเอง.....					
75.	แม้ว่าฉันจะหมดกำลังใจ ฉันก็พยายามสู้ต่อไปเพื่อ ความสำเร็จในชีวิต.....					
76.	ฉันสามารถรู้ว่า ตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร.....					
77.	เพื่อนๆคิดว่า ฉันไม่ค่อยกล้าแสดงออก.....					
78.	ฉันรู้สึกว่า ตนเองเป็นคนที่มีความสุข.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
79.	ฉันรู้สึกภูมิใจ หากได้คิดสร้างสรรค์อะไรใหม่ๆ.....					
80.	ฉันรู้สึกว่า ฉันยังต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น.....					
81.	ฉันมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น.....					
82.	เพื่อนๆรักและไว้วางใจฉัน.....					
83.	ฉันคิดว่า ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สังคม.....					
84.	ในการแก้ปัญหาใดๆ ฉันรู้สึกว่า มันยากที่จะตัดสินใจว่า คำตอบใดหรือทางออกใดจะเป็นคำตอบหรือ ทางออกที่ดีที่สุด.....					
85.	เรื่องบางเรื่องฉันก็ชอบพูดต่อเติมเสริมแต่ง ขยายความจนเกินความเป็นจริง.....					
86.	ไม่มีความจำเป็นอะไรที่ฉันต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง.....					
87.	ฉันรู้ว่าจะทำจิตใจของตนเองให้สงบลงได้อย่างไร.....					
88.	เมื่อฉันอยากได้อะไร ฉันก็ต้องหาทางเอาให้ได้.....					
89.	ฉันเป็นคนสนุกสนาน.....					
90.	เมื่อคิดจะทำอะไร ฉันรู้สึกล่วงหน้าว่า จะทำไม่ สำเร็จ.....					
91.	เวลาที่โกรธ ฉันก็รู้ว่า อะไรทำให้ฉันโกรธ.....					
92.	ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะเรียกร้องสิทธิของตนเอง.....					
93.	ฉันเป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว.....					
94.	ฉันมีความสุข ถ้าได้ทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ.....					
95.	ฉันต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มากกว่าที่กลุ่ม จะต้องการฉัน.....					
96.	ฉันทนไม่ได้ที่เห็นคนอื่นทุกข์ยากลำบาก.....					
97.	เพื่อนๆชอบคบฉัน.....					
98.	เมื่อประสบปัญหา ฉันพยายามคิดหาวิธีการต่างๆที่ จะแก้ไขปัญหานั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้.....					
99.	ฉันสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในโลกแห่งความ จริงได้.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
100.	ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น...					
101.	ฉันรู้สึกทนไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายในชีวิตซ้ำแล้วซ้ำอีก.....					
102.	ฉันค่อนข้างจะเป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง.....					
103.	เพื่อนๆมักจะพูดว่า ชีวิตของฉันค่อนข้างเศร้า.....					
104.	ฉันรู้สึกยุ่งยากลำบากใจ ที่จะพูดถึงความรู้สึกของตนเอง.....					
105.	ฉันรู้สึกพอใจรูปร่าง หน้าตาของตนเอง.....					
106.	ฉันพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความสุขในชีวิต.....					
107.	ฉันพยายามจะไม่ทำให้คนอื่นเสียใจหรือไม่สบายใจ.....					
108.	ฉันค่อนข้างมีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น.....					
109.	ฉันมักจะพบอุปสรรคมากมายในการแก้ปัญหา ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหานั้นๆได้.....					
110.	ฉันยากที่จะรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้เหมือนเดิม.....					
111.	ถ้าฉันถูกบังคับให้ออกจากบ้านฉันก็ไม่รู้จะทำอย่างไร.....					
112.	ฉันเชื่อว่า ฉันสามารถจัดการปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆได้.....					
113.	ฉันหงุดหงิดง่าย.....					
114.	ฉันอยากมีความสุขมากกว่าปัจจุบัน.....					
115.	เมื่อพิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสียของตนเอง ฉันก็มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง.....					
116.	ฉันคิดไม่ค่อยออกว่า ต้องการอะไรในชีวิต.....					
117.	มิตรภาพมีค่ามากสำหรับตัวฉันและเพื่อนๆ.....					
118.	เวลาเครียด ฉันจะรู้สึกวิตกกังวลและกระวนกระวายใจ.....					
119.	ฉันค่อนข้างโกรธง่าย.....					
120.	ฉันมีความสุขที่ได้พักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
121.	ฉันมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น.....					
122.	ฉันชอบทำตัวให้สดชื่น มีชีวิตชีวา.....					
123.	คนมักคิดว่า ใครๆก็รู้จักฉัน.....					
124.	ฉันไม่ค่อยได้ติดต่อกับเพื่อนๆ.....					
125.	ฉันได้ตอบข้อความต่างๆของแบบสอบถามชุดนี้ ครบทุกข้อแล้ว.....					

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของความเจสียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของความเจสียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านต่างๆต่อไปนี้หรือไม่

1. ด้านส่วนบุคคล คือ ความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รู้จักและเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ

.....

.....

.....

2. ด้านระหว่างบุคคล คือ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถรับรู้-เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สามารถให้การยอมรับนับถือผู้อื่น ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

.....

.....

.....

3. ด้านการปรับตัว คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีสติ ก่อนที่จะลงมือและช่วยเหลือผู้อื่น มีความยืดหยุ่น สามารถปรับความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

4. ด้านการจัดการ-บริหารความเครียด คือ ความสามารถที่จะยับยั้งในการจัดการความเครียด สามารถเผชิญปัญหา ยับยั้งที่จะต่อสู้ในการจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่ก่อให้เกิดความเครียด ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจหรือเกิดจากสิ่งยั่วยุต่างๆ

.....

.....

.....

5. ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป คือ การมีความสุข ความพึงพอใจในชีวิต การมองโลกในแง่ดี มีความมั่นใจในสิ่งที่ทำ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความพยายามมุ่งมั่น มีเหตุผล มีสติ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7053

วันที่ 1 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 59 คน คอบแบบสอบถามความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐54

วันที่ 1 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิติระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 40 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐๕๕

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 15 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7056

วันที่ 1 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ธีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 31 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐๕๗

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 67 คน ตอบแบบสอบถามความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7058

วันที่ 1 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิติระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 58 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐๕๙

วันที่ ๑ ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

 เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ธีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 38 คน ตอบแบบสอบถามความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐6๐

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสหเวชศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 7 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมล้ำทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7061

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 41 คน คอบแบบสอบถามความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๐๖2

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะเภสัชศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 13 คน ตอบแบบสอบถามความเหลื่อมลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7063

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 7 คน ตอบแบบสอบถามความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7064

วันที่ / ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นายไพรินทร์ ทองภาพ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์สมสุข ชีระพิจิตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา สุธรรมรักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 7 คน ตอบแบบสอบถามความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายไพรินทร์ ทองภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นาย ไพรินทร์ ทองภาพ
วันเดือนปีเกิด	14 ธันวาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	29 หมู่ 3 ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 33120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536	มัธยมปลาย (แผนการเรียนวิทย์-คณิต) โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2541	วท.บ (เทคโนโลยีการอาหาร) มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2545	กศ. ม. (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร